

Jaarverslag 2023

circulus

Kies voor elkaar.

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Verslag van de Raad van Commissarissen over 2023	7
2. Verslag van de directie over 2023	10
3. Jaarrekening 2023	26
3.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023	27
3.2 Geconsolideerde winst -en verliesrekening over 2023	29
3.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	30
3.4 Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2023	31
3.5 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2023	32
3.5.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening	32
3.5.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	34
3.5.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	37
3.5.4 Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht	39
3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023	40
3.5.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	48
3.6 Enkelvoudige balans per 31 december 2023	51
3.7 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	53
3.8 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2023	54
3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023	55
3.8.2 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening per 31 december 2023	59
3.9 Overige toelichtingen en ondertekening jaarrekening	60
4. Overige gegevens	61
4.1 Statutaire bepalingen omtrent de bestemming van het resultaat	62
4.2 Controleverklaring	64

Aanbieding jaarverslag 2023

Hierbij bieden wij u het bestuursverslag aan van Circulus B.V. over het verslagjaar 2023. Het verslag bevat, naast het directieverslag, de jaarrekening over 2023. Deze is voorzien van een goedkeurende controleverklaring van onze accountant De Jong & Laan in overeenstemming met artikel 34 van de statuten.

De Raad van Commissarissen heeft de jaarrekening met de accountant besproken en vervolgens goedgekeurd. Wij stellen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de jaarrekening vast te stellen en akkoord te gaan met de resultaatbestemming. Ook adviseren wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om decharge te verlenen aan de directie voor het in 2023 gevoerde bestuur en decharge te verlenen aan de leden van de RvC voor het over 2023 gehouden toezicht.

Ir. F.A. Spoelstra,
voorzitter Raad van Commissarissen

Voorwoord van de directie

Voor u ligt het jaarverslag 2023. Wederom een jaar met veel uitdagingen en kansen. De gevolgen van de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne zijn nog steeds voelbaar. Corona hebben we inmiddels grotendeels achter ons gelaten, maar enkele goede elementen hieruit hebben we voor onze organisatie behouden, zoals de flexibiliteit in werk, het concept 'iedereen eet mee' en meer oog en aandacht voor onze medewerkers.

We hebben onze kernactiviteiten voortgezet en tegelijkertijd veel nieuwe initiatieven ontplooid of bestaande uitgebreid. Zo hebben we opnieuw ons PSO trede 3 keurmerk behaald, zijn er binnen Sociaal flink wat verhuizingen geweest, hebben we onze werkplaatsen verder geprofessionaliseerd en mochten we vele nieuwe collega's verwelkomen. In 2023 hebben we onze meerjarenplannen rond elektrificering van het wagenpark gelukkig verder invulling gegeven, waardoor inmiddels bijna 20% van de draaiuren elektrisch is. En op alle locaties is in 2023 de laadinfrastructuur ingericht.

In de afgelopen zomer hebben leidinggevend en een deel van het kantoorpersoneel, maar ook wethouders, het dagelijks werk van de collega's van Circulus mogen ervaren. Het Stakeholdersontbijt was dit jaar een groot succes, ruim 150 gasten mochten we verwelkomen.

Als organisatie hebben we alles op alles gezet om een financieel positief resultaat te behalen. Dat is gelukt, en daar zijn we trots op.

Tot slot benoem ik hier graag onze Raad van Commissarissen, maar ook onze aandeelhoudende gemeenten. Het is dankzij uw en hun materiële en immateriële support en vertrouwen dat wij onze doelen uit de meerjarenstrategie kunnen blijven realiseren. Zo blijft Circulus voor u en onze gemeenten op koers; in ons dagelijkse werk, maar natuurlijk ook als voorloper in duurzaamheid.

Dat doen we dagelijks met een groot aantal collega's met een warm hart voor een schone en gezonde leefomgeving. De resultaten in dit verslag zijn uitdrukkelijk onze gezamenlijke prestatie.

Drs. E.M. Bosch,
directeur

Verslag van de Raad van Commissarissen

Circulus heeft in 2023 grote stappen kunnen zetten in de elektrificering van het wagenpark en de inrichting van laadinfrastructuur hiervoor. We zijn er trots op dat Circulus in lijn met de strategie hierin een voortrekkersrol speelt. Voor de RvC waren daarnaast van belang dat de kwaliteit van afvalscheiding op peil bleef en de ontwikkeling van circulaire ambachtscentra in de Circulus regio verder gestalte kreeg. Ook belangrijk om te noemen zijn de diverse sociale initiatieven die Circulus ontplooidde in diverse gemeenten en de impact die de onderneming daarmee maakte in het sociaal domein.

Het jaar 2023 stond nog volop in het teken van de gevolgen van geopolitieke ontwikkelingen op de bedrijfsvoering. We hebben ons nadrukkelijk laten informeren over de ontwikkeling van brandstof- en energiekosten, ook gezien de extra bijdrage die voor 2023 van de aandeelhouders was gevraagd.

We hebben actief deelgenomen aan het vakantiewerkproject binnen Circulus, waarbij leidinggevenden een dag actief meedraiden in de operaties van een ander domein. We hebben samen met het MT een bezoek gebracht aan het Upcyclecentrum in Almere, dat in zijn inspanningen om samen met ondernemers hergebruik te stimuleren een inspiratiebron is voor Circulus. Een commissaris heeft in 2023 het kaderpersoneel van Circulus bijgepraat over diversiteit en inclusie, een thema dat zeer de aandacht heeft binnen Circulus.

De Raad heeft zich tevens tijdens vergaderingen laten informeren over de voortgang van de Meerjarenstrategie, die in het voorjaar 2024 weer geactualiseerd zal worden. We zijn zeer tevreden met de voortgang hiervan.

Voor Circulus gaat naar verwachting in juni 2025 het structuurregime gelden. De Raad heeft zich hierover samen met de aandeelhouders in 2023 uitgebreid laten informeren en vastgesteld dat de nodige voorbereidingen hiervoor adequaat worden getroffen. Er is in 2022 voor de eerste keer opgaaf gedaan bij het Handelsregister van het voldoen aan de drie criteria die gelden voor de structuurvennootschap.

In 2023 is de aanstelling van de accountant weer aan de orde geweest; na een zorgvuldig proces is uit de aanbesteding het huidige accountantskantoor van Circulus wederom als beste keuze naar voren gekomen. De AVA heeft dit kantoor op voordracht van de Raad opnieuw benoemd.

Ook is in 2023 de herbenoeming van de directeur, mevrouw drs. E.M. Bosch aan de orde geweest. We zijn verheugd dat zowel de Raad als de AVA unaniem waren in het besluit haar voor onbepaalde tijd te herbenoemen.

Samenstelling Raad van Commissarissen

In de aandeelhoudersvergadering van december 2023 is op voordracht van de aandeelhouders mevrouw M.H. Pröpper per 1 januari 2024 benoemd als commissaris. Ze volgt hiermee de heer Willemsen op, die na twaalf jaar lid van de RvC niet herbenoembaar was. We danken hem voor zijn evenwichtige en inspirerende bijdrage aan de ontwikkeling van Circulus in de afgelopen jaren.

De Raad is het gehele jaar 2023 voltallig in functie geweest. De man/vrouw-verdeling is met een verhouding van 40% man / 60% vrouw evenwichtig. De RvC woonde de twee vergaderingen van aandeelhouders op 29 juni en 14 december bij. Ook heeft de Raad de jaarlijkse zelfevaluatie uitgevoerd.

In het verslagjaar heeft de Raad vier keer in voltalligheid fysiek vergaderd. Regelmatig waren bij bepaalde vergaderpunten leidinggevenden uit het bedrijf aanwezig, die de relevante thema's presenteerden. De auditcommissie is tweemaal bijeengewees en ook de renumerationcommissie is twee keer bijeengewees. Daarnaast woonde een afvaardiging van de RvC twee keer een artikel-24 overleg van de OR bij. De voorzitter van de Raad onderhoudt regelmatig contact met de algemeen directeur.

Tot slot

De Raad van Commissarissen is trots op de mooie resultaten die in 2023 zijn bereikt en bedankt de medewerkers en de directie van Circulus voor de prestaties en de inzet in het verslagjaar.

Namens de Raad van Commissarissen

Ir. F.A. Spoelstra, voorzitter

Corporate Governance

Personalia Raad van Commissarissen

De heer Ir. F.A. Spoelstra, voorzitter, lid van de remuneratiecommissie

Tevens: Secretaris van het Veldberaad WO2, statenlid PvdA van Provinciale Staten van Gelderland.

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortjaar: 1966
- Benoemd per 1 juli 2016

Mevrouw drs. P.A.M. Hoog, lid van de auditcommissie

Tevens: directeur-bestuurder Willemsoord BV en Erfgoed Den Helder (tot 1-12-2023), bestuurder Zeebad Huisduinen BV, lid Raad van Toezicht Stichting Iris.

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortjaar: 1968
- Benoemd per 1 januari 2021

Mevrouw M. Kool, voorzitter van de remuneratiecommissie

Tevens: directeur-bestuurder SallandWonen, bestuurslid Aedes en voorzitter Sociëteit De Hereeniging in Deventer.

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortjaar: 1961
- Benoemd per 1 juli 2021

De heer M.R. Daniel

Tevens: lid raad van toezicht FIER, lid Raad van Advies Politie Academie, lid Commissie van Beroep Politie Academie, voorzitter stichting Christian Children, dagvoorzitter congressen/bijeenkomsten, trainer/coach management-teams.

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortjaar: 1957
- Benoemd per 1 januari 2022

Mevrouw M.H. Pröpper-Janssen, voorzitter van de auditcommissie

Tevens: directeur-eigenaar RIE Financials, Lid raad van toezicht Gelderse Stichting voor Beheer en Bewindvoering, Penningmeester Stichting Trashpackers, Ondernemerscoach voor Qredits Micro-financiering Nederland.

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortjaar: 1961
- Benoemd per 1 januari 2024

Verslag van de directie over 2023

Circulus B.V. verzorgt het beheer van afval- en grondstoffen, het beheer van de openbare ruimte en is actief in het sociaal domein voor negen gemeenten: Apeldoorn, Bronckhorst, Brummen, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen. Wij zijn een publieke vennootschap waarvan onze negen gemeenten aandeelhouder zijn.

Wij dragen actief bij aan de beleidsvorming en doelen van deze gemeenten op het gebied van afval- en grondstoffenbeheer, het beheer van de openbare ruimte en in het sociaal domein. Het overkoepelend en gemeenschappelijk doel is een duurzame, leefbare regio.

Circulus is een besloten vennootschap zonder winstoogmerk. Wij verrichten onze diensten op basis van een kostprijsmodel. Voor het pakket diensten en de bijbehorende prijs sluiten wij langjarige resultaatovereenkomsten af met iedere klantgemeente. Jaarlijks vindt indexering plaats; eens in de drie jaar herijken we de overeenkomsten.

Kerncijfers

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verzorgingsgebied (aantal gemeenten)	8	9	9	9	9	9
Bediende aansluitingen	211.326	213.454	214.653	217.309	218.874	220.605
Bediende inwoners	443.234	469.221	471.837	474.058	475.652	479.819
Afval en grondstoffen van huishoudens in kg	120	108	102	93	94	106
Aantal gemeenten waarvoor beheer buitenruimte wordt uitgevoerd (groen, civiel, reiniging)	5	5	5	5	5	5
Gescheiden ingezameld in %	71	74	76	78	75	73
Scholen met Cleanwise	89	100	114	138	172	190
Aantal fte in loondienst	286	301	307	313	323	334
Aantal medewerkers in loondienst	322	324	334	347	357	383
Sociale werkgelegenheid (activerings- en participatiemedewerkers zonder loonwaarde, inclusief vrijwilligers)	409	316	249	292	314	298
Sociale werkgelegenheid met loonwaarde	-	101	98	91	93	95

Optimale dienstverlening

Wij staan voor optimale dienstverlening voor de juiste prijs. We weten wat we kunnen en we zijn ons bewust van onze maatschappelijke betekenis en publieke rol. We werken met en voor onze gemeenten. Dat doen we open, transparant, gedreven en met passie.

Onze ambitie is een kei in ons vak te zijn en te blijven. Onze verschillende werkterreinen buitenruimte, grondstoffen en sociaal domein zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Deze verbinding maken we zichtbaar en versterken we. Dat doen we met betrokken, enthousiaste medewerkers die zich elke dag inzetten voor het beoogde resultaat: de meest duurzame regio.

Terugblik

Het jaar 2023 heeft in het teken gestaan van enkele grote ontwikkelingen vanuit de meerjarenvisie, zoals kwaliteit van grondstoffenstromen, een doorgaande verduurzaming van onze operaties en het omgaan met hogere (energie)kosten. Hierin hebben we ook in 2023 belangrijke stappen gezet, die we verder toelichten.

Voor het jaar 2023 is door aandeelhouders een eenmalige extra bijdrage toegezegd ter compensatie van de plotselinge kostenverhogingen als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen. Dit betrof met name stijgende energiekosten. Dit viel samen met een pakket eigen maatregelen om de kosten te beheersen, met name in staffuncties.

Het afgelopen jaar zijn er verschillende projecten gestart om de bewustwording rondom afvalstromen verder te vergroten. In vijf gemeenten zijn wij gestart met het project Schone Stromen in samenwerking met het Afvalfonds Verpakkingen. Hierin staat het op de juiste manier scheiden van het PMD-afval centraal. Er zijn mooie stappen gezet in het realiseren van circulaire ambachtscentra. Het circulair ambachtscentrum blijft een belangrijk gespreksonderwerp de komende jaren.

Missie en visie

Wij zien een mooie aantrekkelijke wereld voor ons waarin het prettig is om te leven. Onze beschikbare bronnen benutten we maximaal, voor verspilling is geen plaats meer. We gaan samen voor duurzame, houdbare oplossingen. Een inclusieve wereld waarin iedereen naar vermogen meedoet. We laten de aarde beter achter.

Wij zien onszelf als een organisatie die midden in de maatschappij staat en weet wat er speelt. We zijn een betrouwbare en gedegen partner voor onze gemeenten. We verbinden beleid en praktijk. Dat doen we vanuit expertise. We zijn innovatief en resultaatgericht, voor de korte en de langere termijn.

Strategie 2021-2024

Het jaar 2023 stond in het teken van een verdere aanpak van de meerjarenstrategie 2021-2024. Circulus richt zich op de volgende strategische speerpunten:

- We ontwikkelen ons verder als solide partner voor gemeenten, inwoners en samenwerkingspartners.
- We ondernemen initiatieven om nog meer milieuwinst te boeken.
- Met gemeenten en inwoners geven we verder vorm aan een buitengewone leefomgeving.
- We versterken onze rol in het sociaal domein.

Solide partner

Naast een optimale dagelijkse dienstverlening zet Circulus conform de meerjarenstrategie in op een solide partnerschap met onze gemeenten. Dit is natuurlijk nauw verweven met onze andere speerpunten, maar we lichten hier graag enkele relevante ontwikkelingen toe.

Stakeholdersontbijt

Op 5 oktober organiseerde Circulus de derde editie van het stakeholdersontbijt, waarbij het zichtbare succes van eerdere edities werd voortgezet. Met een opkomst van meer dan 150 deelnemers was de bijeenkomst een waardevolle gelegenheid voor ontmoetingen en uitwisselingen met collega's uit de operatie.

Educatie op Basisscholen

In 2023 verzorgde de Rijdende Recyclefabriek / Cruise2Reduce ruim 80 gastlessen bij scholen in onze regio (<https://cruise2reduce.nl/>). Ook groeide het aantal scholen dat onze Cleanwise lessen volgt, en wel van 172 naar 190. In het speelse programma leren kinderen alles over afval scheiden en kunnen daar – net als thuis - actief mee aan de slag. De scholen worden daarvoor ondersteund met een introductieprogramma, lesmateriaal en eventueel fysieke lessen. Daarnaast faciliteert Circulus de scholen met containers en de inzameling van papier, PMD en GFT.

Klantcontacten en – tevredenheid

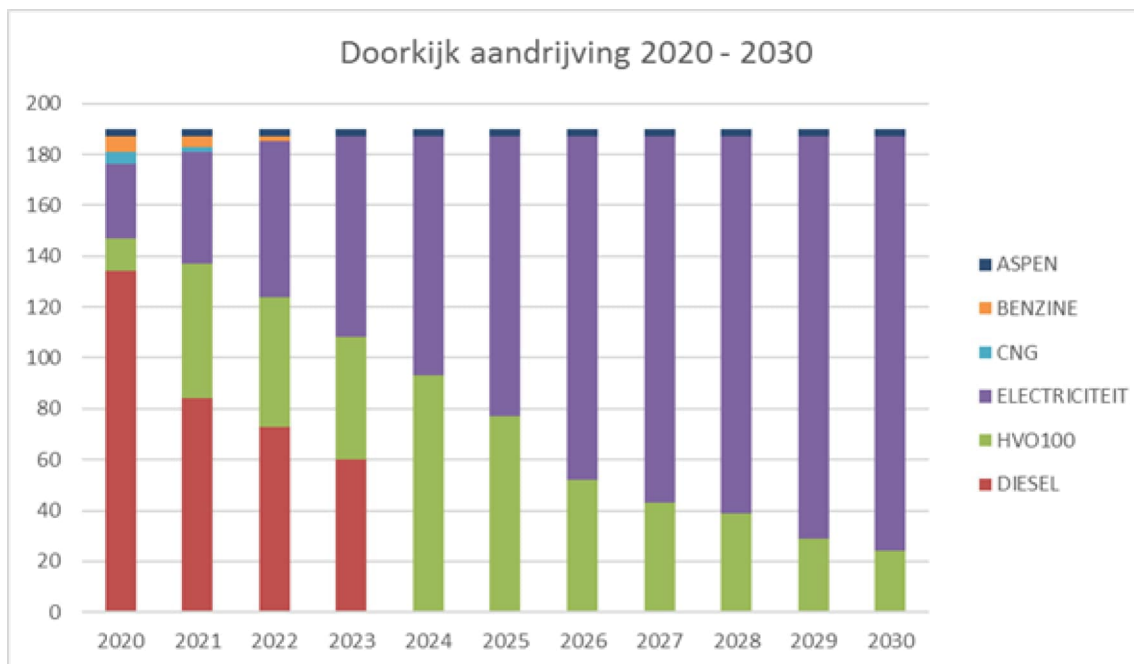
Op jaarbasis heeft ons Klantcontactcentrum ruim 130.000 keer klantcontact, het merendeel via de telefoon. De afgesproken service levels worden steeds gehaald. Ook de klanttevredenheid blijft stabiel op een mooi rapportcijfer van 7,8. Hier zijn we trots op en we willen dit borgen voor de lange termijn. Daarvoor wisselen we kennis uit met branchegenoten, zodat we van elkaar leren en blijvend verbeteren.

Duurzaamheid en circulariteit

Voor Circulus en haar aandeelhouders staat duurzaamheid en circulariteit centraal. Als koploper in de branche streven we ernaar deze positie te behouden en verder uit te bouwen in de komende jaren. In 2023 hebben we opnieuw concrete stappen gezet in deze richting. Op dit moment wordt al ongeveer 19% van al onze tractie-uren gerealiseerd met elektrisch aangedreven voertuigen. Daarnaast maken we vrijwel uitsluitend gebruik van elektrisch handgereedschap.

Uiteraard blijft het eerder opgestelde plan voor de vervanging van onze voertuigen tot aan 2030 leidend: we schaffen alleen de meest duurzame voertuigen aan.

In dit ambitieuze scenario streven wij ernaar dat tegen 2025 50% van onze vloot elektrisch aangedreven zal zijn, en tegen 2030 zelfs meer dan 80%. Hiermee anticiperen we tevens op de invoering van de zero-emissiezones in een groot aantal stadscentra vanaf 2025.

Milieuwinst

Circulus investeert als duurzaam bedrijf van negen gemeenten in het beheer van afval, grondstoffen en het beheer van buitenruimte. Binnen deze domeinen bieden we kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij zich verder kunnen ontwikkelen. Hieronder worden de behaalde resultaten beschreven op de verschillende domeinen.

Cirkelwaarde

CirkelWaarde is een 'grondstoffenalliantie' van ROVA, AVU en Circulus. Het samenwerkingsverband speelt in het afval- en grondstoffenbeheer een grote rol. CirkelWaarde wil haar doelstellingen voor de ingezamelde stromen van de drie betrokken partners realiseren door kennisontwikkeling, inkoop, informatievoorziening en belangenbehartiging. Er vindt een nauwe samenwerking plaats met marktpartijen, ministeries en kennisinstellingen. CirkelWaarde bestaat uit het Expertisecentrum en het Handelshuis. De opgedane kennis over ontwikkelingen op het gebied van grondstoffen en materialen wordt onder andere toegepast bij marktverkenningen en het opstellen van aanbestedingsdocumenten.

De alliantie onderzoekt projectmatig hoogwaardige(r) verwerkingsmogelijkheden voor de stromen matrassen, luiers, textiel, elektronica, kunststof en bioafval. Naast hoogwaardige recycling speelt daarin ook de ambitie om producten (of onderdelen daarvan) langer te kunnen gebruiken. In een 'E-novation-hub' in Apeldoorn wordt dat samen met hogescholen en partners voor elektronica onderzocht. Ook het sluiten van gezamenlijke verwerkingscontracten voor alle stromen gebeurt onder de vlag van CirkelWaarde.

Er is verder in 2023 gewerkt aan de volgende aandachtsgebieden en thema's:

- Van Afval tot Zeeman. Icoonproject textiel in samenwerking met Zeeman, Enschede Textielstad en Frankenhuis Textielrecycling. Doel: een product ontwikkelen dat is gemaakt van een zo hoog mogelijk percentage gerecycled huishoudelijk textiel. Als proef is een eerste doek geweven voor een deel bestaande uit garen gewonnen uit niet herdraagbaar textiel.
- Positieve afronding van fase 1 E-novation Hub, meer reparatie en minder afdanken van elektrische apparaten; het onderzoek krijgt een vervolg in Europees verband, waarin Circulus een rol van betekenis krijgt.
- Er zijn goede resultaten gehaald bij aanbestedingen van glas, KCA en rest huishoudelijk afval.
- Er is kennis vergaard omtrent de (complexe) toekomstige CO₂-kosten bij afvalverbranding en deze kennis is succesvol toegepast bij de aanbesteding van het rest-huishoudelijk afval van Circulus.
- Er wordt deelgenomen aan de expertgroepen van de NVRD met betrekking tot de totstandkoming en het ontwikkeltraject van de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid voor textiel en voor luiers.

Afvalscheiding

De ontwikkeling van afval naar grondstoffen kende in het hele werkgebied een terugval van 75% in 2022 naar 73% in 2023. Daarmee is de licht dalende trend doorgezet. We verklaren deze terugval uit een dalende kwaliteit van de aangeboden grondstoffen (met name PMD), gecombineerd met strengere eisen van verwerkers, waardoor afkeur toeneemt. Met het huidige scheidingspercentage doen we het beter dan het landelijk gemiddelde, maar iets slechter dan de oorspronkelijke VANG doelstelling van 75%.

Restafval

Gemiddeld nam in de hele regio het restafval exclusief grofvuil per inwoner toe van 77 kg in 2022 naar 87 kg in 2023. De belangrijkste oorzaak hiervan is de toegenomen afkeur van PMD. We zien deze trend ook breder in Nederland. Als we inzoomen per gemeente zien we dat twee van de negen gemeenten minder dan 100 kilo restafval per inwoner produceerden, waarmee zij de landelijk veel gebruikte doelstelling van 100 kg restafval per inwoner opnieuw hebben gehaald. Zeven gemeenten zaten daar (licht) boven. Voor grofvuil steeg de inzameling van 17 kg in 2022 naar 19 kg in 2023. Per saldo werd er dus 106 kilo huishoudelijk restafval ingezameld (2022: 94 kg).

Kwaliteit grondstoffen

De kwaliteit van grondstoffen – met name van GFT, PMD en textiel– staat onder druk. Via steekproeven en sorteeranalyses wordt de kwaliteit gecontroleerd.

Circulus voert regelmatig sorteerproeven uit in de stromen restafval en PMD. Met name voor PMD zien we de laatste tijd een stevige stijging van de hoeveel stoffen, wat leidt tot verhoogde afkeur. De uitkomsten van de sorteeranalyses leveren nuttige handvatten voor gerichte maatregelen. In vijf gemeenten zijn wij daarom in 2023 gestart met het project 'Schone Stromen'. Hierin staat het op de juiste manier scheiden van het PMD afval centraal.

Buitengewone leefomgeving

Circulus werkt voor vijf gemeenten in de buitenruimte: Lochem, Doesburg, Deventer, Apeldoorn en Epe en er wordt steeds gekeken naar vernieuwing en uniformering van samenwerkingsafspraken. Zo werken we meer op beeldbestekken en minder op frequentie. In 2023 zijn we in Lochem overgegaan van een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) naar een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Alle productbladen zijn afgelopen jaar afgerond per gemeente en werksoort. De productbladen omschrijven diensten variërend van maaien of vegen tot het opbouwen van faciliteiten en bebording bij verkiezingen. In de afgelopen jaren is ervaring opgedaan met integrale teams. De groen- en grijsploegen werken in de gemeente Lochem binnen één gebiedsteam; de kern- of wijkgerichte aanpak

De gemeente Deventer is een onderzoek gestart naar vraag of er niet beter gewerkt kan worden met één opdrachtgevende partner voor het groenonderhoud en reiniging. Dit in plaats van de huidige spreiding van het werk over drie partijen, Het Groen Bedrijf (HGB), KonnecteD en Circulus. Deze partijen werken met elkaar samen, leveren mensen of werken met aannemers. Het college heeft begin 2024 een voorgenomen besluit genomen om deze taken over te dragen aan HGB. Over de praktische uitwerking en termijn van dit besluit is intensief en constructief overleg.

Ecologisch groenbeheer

Met biodivers bermbeheer dragen we bij aan aantrekkelijke en meer duurzame bermen. In overleg met aanwonenden en gemeente planten we bollen en zaaiden we bloemenmengsels in. In een gemeente overstijgend renovatietraject vormen we komende jaren traditionele plantsoenen om naar bio divers groen. Daarbij anticiperen we op droogte en wateroverlast door klimaatverandering, plantenziektes en vraat door ongedierte. In 2023 hebben we op verschillende speciale boomplantdagen, geholpen met het planten van bomen samen met inwoners. Lochem spant de kroon: daar werden in 2023 meer dan 1400 bomen geplant.

Sociaal domein

Circulus is niet alleen een partner voor gemeenten op het gebied van afvalverwerking en buitenruimte, maar ook in het sociaal domein.

Daarbij richt Circulus zich op het versterken van de relatie met gemeenten, uitvoeringsorganisaties, ondersteuning van inclusieve werkplekken en buurtbeheer nieuwe stijl.

Wij bieden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten of hun afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen door sociale activering. Op deze manier dragen we bij aan een inclusieve samenleving, waarin er ruimte is voor alle vormen van participatie en waar iedereen naar eigen vermogen bijdraagt.

Werkplaatsen

Afgelopen jaar heeft de afdeling Sociaal verschillende werkplaatsen verhuisd en zijn de werkplaatsen verder geprofessionaliseerd. Er is een start gemaakt met nieuwe werkplaatsen, waaronder een werkplaats voor de assemblage en reparatie van ondergrondse containers, die begin 2024 van start gaat. Dit biedt naast sociale werkgelegenheid, ook mogelijkheden voor de opleiding van mensen in de metaaltechniek. De ondergrondse containers worden in delen besteld en door de Circulus werkplaats in elkaar gezet op de locatie in Apeldoorn. Dat biedt bijzondere werkgelegenheid maar zorgt ook voor significant minder CO2 uitstoot.

Circulaire ambachtscentra (CAC)

In een circulair ambachtscentrum worden producten en onderdelen ingenomen van inwoners en bedrijven voordat deze het recycleplein bereiken. Vervolgens worden deze hergebruikt, waarbij we sociale werkgelegenheid inzetten. Een groot deel van de ingezamelde 'grondstoffen' worden duurzaam verwerkt zodat deze opnieuw het economisch verkeer in kunnen.

In de visie van Circulus is een circulair ambachtscentrum een combinatie van een recycleplein, een kringloopwinkel, werkplaatsen waar met sociale arbeid grondstoffen worden gerepareerd, opgeknapt voor levensduurverlenging of als grondstof gebruikt worden voor andere nieuwe producten. Daarnaast biedt een circulair ambachtscentrum ook opleidingsmogelijkheden voor scholieren en studenten.

Binnen Circulus is er een aantal gemeenten die vooroplopen met het inrichten van een Circulair ambachtscentrum. De gemeente Deventer heeft een concreet plan vastgesteld dat nu de uitvoeringsfase in gaat. Circulus gaat samen met kringloopbedrijf Het Goed naast het recycleplein in Deventer een circulair ambachtscentrum inrichten. Ook zijn er in Apeldoorn, Epe en Zutphen concrete ideeën die nu uitgewerkt worden in plannen.

Keurmerken

PSO Nederland heeft het keurmerk Trede 3 van de Prestatieladder Sociaal Ondernemen verlengd. Circulus voldoet ruimschoots aan de normen voor Trede 3. De norm voor de sociale bijdrage ligt op 3% (inzet van de doelgroep in relatie tot de totale organisatie), Circulus haalde 17%. Circulus presteert daarmee bovengemiddeld goed met het bieden van kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Het Keurmerk Kringloop voor Stilema is verlengd. De sociale- en milieudoelstellingen zijn naar tevredenheid omschreven en in praktijk gebracht en interne bedrijfsprocessen helder

vastgelegd. Het Keurmerk Kringloop Nederland is afgeleid van ISO 9001 en geldig voor drie jaar

Personeel & Organisatie, Veiligheid

Kerncijfers	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal medewerkers in loondienst	322	324	334	347	357	383
Aantal fte in loondienst	286	301	307	313	323	334
Gemiddelde leeftijd	49	49	49	49	49	49
Aantal deeltijders	128	120	124	125	129	151
Aantal vrouwen	61	59	65	69	70	71
Instroom	31	31	39	61	46	60
Uitstroom	15	29	29	48	36	34

De personeelsformatie in loondienst vertoont een stijgende trend. Dit heeft twee oorzaken: we besteden steeds minder werkzaamheden uit en we hebben er nieuwe werkzaamheden bij gekregen: zo gaan we in Voorst nu in eigen beheer de inzameling doen.

Wij hebben onze afdeling Sociaal uitgebreid door de ontwikkeling van meer werkplaatsen. Deze initiatieven zijn bedoeld om onze sociale impact verder uit te breiden en te versterken. Als gevolg van deze ontwikkelingen is het totale personeelsbestand voor het jaar 2023 gemiddeld met 10 (FTE) toegenomen.

Verzuim

Het gemiddelde verzuim gedurende het afgelopen verslagjaar is gedaald ten opzichte van 2022. Voor het jaar 2023 bedraagt het verzuimpercentage 7,6%, terwijl dit in 2022 nog op 8,6% lag. Het afgelopen jaar lag de focus op snelle opvolging en specifieke aandacht voor medewerkers met frequent verzuim. In 2023 zijn gesprekken gevoerd met alle frequente verzuimers. Er zijn heldere en gelijkwaardige afspraken gemaakt tussen medewerkers en leidinggevenden. Bovendien zijn er maatregelen genomen voor goede begeleiding en re-integratiemogelijkheden, ook op andere afdelingen. Dankzij deze initiatieven hebben we gedurende het jaar een verdere daling van het verzuim kunnen realiseren.

Desondanks blijft de aandacht voor ziekteverzuim een hoge prioriteit. Hoewel de jaargemiddelden een positieve trend vertonen – 8,9% in 2021, 8,6% in 2022 en 7,6% in 2023 – benadrukken we de voortdurende noodzaak om alert te blijven op verzuim en zorg te dragen voor al onze collega's. We blijven ons inspannen om het ziekteverzuim te monitoren en verdere maatregelen te nemen voor een gezonde werkomgeving.

Opleidingsresultaten

In 2023 hebben in totaal meer dan 200 medewerkers deelgenomen aan verschillende opleidingsprogramma's. De top vier opleidingen zijn; Code 95 (verplicht voor het bedrijfsmatig besturen van een vrachtwagen), Ambor (werken in Afval, Milieu, Beheer Openbare Ruimte),

Werkbegeleiding (buddytraining) en BHV (bedrijfshulpverlening). Bij Circulus blijven we onze medewerkers aanmoedigen om gebruik te maken van mogelijkheden voor zowel persoonlijke als professionele ontwikkeling.

OR

Gedurende het afgelopen jaar heeft de ondernemingsraad regelmatig vergaderingen gehouden, eenmaal per drie weken, op verschillende locaties. Tijdens de Overlegvergadering, die eens in de zes weken plaatsvond, waren zowel de algemeen directeur als de manager P&O aanwezig. De afdelingsmanagers hebben gedurende het jaar updates gegeven over de gebeurtenissen op hun afdeling en hebben toelichting gegeven op het jaarplan van hun afdeling.

Om specifieke actuele thema's te bespreken, zoals het werken in roosters en Arbo, zijn er deelcommissies opgericht met vertegenwoordigers van zowel de organisatie als de ondernemingsraad. Daarnaast vonden er tweemaal artikel 24 overleggen plaats, waarbij ook een afvaardiging van de Raad van Commissarissen aanwezig was.

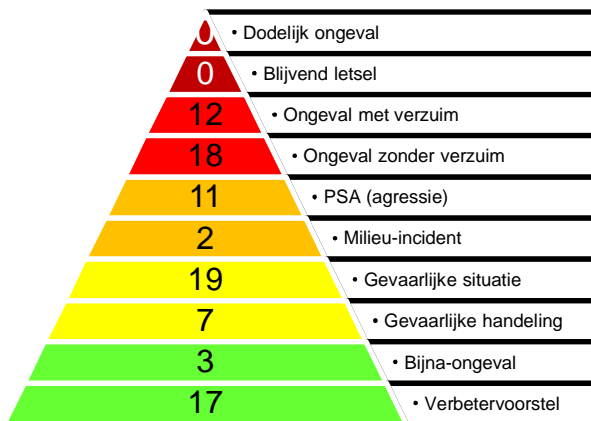
In oktober 2024 zullen er verkiezingen voor de ondernemingsraad plaatsvinden.

Veiligheid

We houden de stijgende lijn vast van meer aandacht voor veiligheid en kwaliteit en daaraan gerelateerd zien we nog een kleine stijging van het aantal geregistreerde VGM- meldingen in 2023. In totaal waren er 94 meldingen in 2023 t.o.v. de 89 meldingen in 2022. Er zijn geen incidenten geweest die vallen onder de meldingsplicht naar de NLA (Nederlandse Arbeidsinspectie).

VGM Meldingen

In Figuur1 hebben we alle typen VGM meldingen opgenomen die dit jaar zijn geregistreerd. In

Figuur 1 Registratie VGM 2023

de registraties van 'ongevallen met verzuim', zien we een stijging van 10 (2022) naar 12 (2023). Het gaat hier vooral om kortdurend verzuim, waarbij een medewerker één of meerdere dagen thuis is gebleven.

Het aantal 'ongevallen zonder verzuim' is met 18 nagenoeg gelijk gebleven. (2022:17). Het gaat hierbij voornamelijk om meldingen van aanrijdingen, materiële schade en EHBO- incidenten, waaronder ook verwondingen van inwoners die zich tijdens het storten van afval hebben verwond. Het aantal bijna-ongevallen blijft stabiel op drie.

Bedrijfsongevallen	2020	2021	2022	2023
Ongevallen*	14	6	27	30
Bijna-ongevallen	1	4	4	3

*Ongevallen betreft zowel ongevallen met als zonder verzuim

Bedrijfshulpverlening (BHV)

De BHV heeft veel aandacht gehad in het verslagjaar. Er is op alle locaties geoefend. Daarnaast is besloten om de herhalingstraining jaarlijks op eigen locatie uit te voeren, wat de betrokkenheid en zichtbaarheid van de BHV bevordert. Alle BHV'ers hebben de herhalingstraining gevolgd. Uit de oefeningen is gebleken dat de alarmering en communicatie van de BHV verbeterd kunnen worden. Daarom is besloten een app aan te schaffen die de alarmeringstijd verkort en tegelijkertijd de communicatie vergemakkelijkt door een push-to-talk-mogelijkheid. Dit systeem zal in 2024 worden uitgerold. De RI&E is voor de locatie Apeldoorn getoetst. Op basis hiervan is ook een inventarisatie opgesteld voor de locaties Deventer, Zutphen en Vaassen. De acties uit het plan van aanpak zijn door de verantwoordelijke afdelingen opgepakt.

Kwaliteit

De start naar ISO 9001 is vanaf oktober 2023 met externe hulp doorgezet. Alle hoofdprocessen worden opnieuw in kaart gebracht of verbeterd. Er is een routeplan gepresenteerd waarbij de certificering medio 2024 zal worden uitgevoerd. Vooruitlopend is in 2023 kringloopwinkel Stilema BKN gecertificeerd, een keurmerk dat is afgeleid van ISO 9001. Gelijktijdig met ISO 9001 zal ook het veiligheidsmanagementsysteem ISO 45001 gecertificeerd worden. Met het schrijven van dit jaarverslag ligt de ontwikkeling richting certificering op schema.

Resultaatontwikkeling

De omzet over het jaar 2023 is uitgekomen op € 64,6 miljoen (2022: € 58,9 miljoen). Deze is met name gestegen door de eenmalige bijdrage van aandeelhouders en een stijging van de doorberekende verwerkingskosten. Het geconsolideerde resultaat na belastingen is uitgekomen op € 1,4 miljoen (2022: € 0,6 miljoen). In 2022 werden de gestegen (energie)kosten nog volledig zelf gedragen. In het jaarverslag zijn ook de (niet-publieke) activiteiten opgenomen van dochteronderneming CiRec BV. Deze activiteiten zijn in aard en omvang vergelijkbaar met 2022. Als publieke onderneming leveren wij alleen diensten aan private partijen als er een overschot aan middelen of capaciteit is. Uiteraard wordt daarbij gewerkt binnen de kaders die de Wet Markt en Overheid aan ons stelt.

Financiële positie

Financieringsstructuur

Het in de onderneming werkzame vermogen is als volgt weer te geven:

(* 1.000 euro)	2023		2022	
	€		€	
Vlottende activa	14.438		14.560	
Liquide middelen	1.700		5.509	
Kortlopende schulden	<u>-26.567</u>		<u>-25.015</u>	
Werkkapitaal	-10.429		-4.946	
Vaste activa	<u>41.563</u>		<u>36.298</u>	
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	<u>31.134</u>		<u>31.352</u>	
Gefinancierd met:	%	€	%	€
Eigen vermogen	54,8%	17.059	51,6%	16.180
Langlopende schulden en voorzieningen	<u>45,2%</u>	<u>14.075</u>	<u>48,4%</u>	<u>15.172</u>
Totaal	<u>100,0%</u>	<u>31.134</u>	<u>100,0%</u>	<u>31.352</u>

De solvabiliteit is ultimo 2023 uitgekomen op 29,6% (2022: 28,7%) en voldoet daarmee aan de gestelde eisen van aandeelhouders en financiers. Met een stand licht boven de gestelde minimumnorm van 25% anticiperen wij op de groei van de investeringen in de komende jaren. Naar verwachting zullen er investeringen nodig zijn op onze werklocaties en investeringen in duurzaamheid, zoals in de elektrificering van ons wagenpark. Overigens verwachten wij dat deze laatste investeringen geen invloed hebben op de lange termijn total cost of ownership van het rollend materieel. Dit blijven we nauwgezet monitoren. Circulus gebruikt enkele financiële instrumenten voor een goede bedrijfsvoering, deze zijn in de balans opgenomen. We handelen niet in derivaten en we gebruiken vastgestelde richtlijnen om de omvang van het kredietrisico te beperken. Zou desondanks een tegenpartij haar betalingsverplichting niet kunnen nakomen, dan blijft de schade beperkt tot de boekwaarden van het betreffende financiële instrument. Leningen kennen een vast rentepercentage over een langere looptijd en worden tot het einde van de looptijd aangehouden. Wel kan herziening van rentes leiden tot hogere kosten, die in voorkomende gevallen zullen worden doorvertaald in toekomstige DVO's. Er hebben zich na balansdatum geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan die van wezenlijke invloed zijn op het jaarverslag 2023.

Risico's en onzekerheden

Risico's zijn strategische, operationele en financiële bedreigingen voor Circulus die voorzien zijn en waarvoor geen voorziening in de jaarrekening is opgenomen of afwaardering heeft

plaatsgevonden. Beheersing van risico's is een onderdeel van zowel de strategie als de operatie van de onderneming.

Het doel van het risicobeheer is de continuïteit van de onderneming te borgen. Het beheer richt zich op het in kaart brengen en vervolgens verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid van de realisatie van de ondernemingsdoelstellingen, de beheersing van risico's in bedrijfsprocessen, de betrouwbaarheid van de verslaglegging en de naleving van wet- en regelgeving, de vergunningen en overeenkomsten.

Het risicobeheer is hiërarchisch georganiseerd. Vanuit de strategie worden jaarlijks door het management jaarplannen gemaakt en door de directie vastgesteld. Hierin zijn doelen en de benodigde processen geformuleerd. Daarbij worden risico's geïnventariseerd, maatregelen opgenomen om deze te beheersen en worden deze vastgesteld na een integrale risicobeoordeling. Processen, risico's en beheersmaatregelen worden opgenomen in een kwaliteitsmanagementsysteem dat de basis vormt voor interne audits. Monitoring van realisatie vindt plaats door de maandelijkse rapportages, die in het managementteam met de directie worden besproken en geëvalueerd. Hierbij worden ook eventuele nieuwe risico's en bijbehorende beheersmaatregelen in kaart gebracht.

Strategische risico's

Als bedrijf met publieke aandeelhouders en vanuit onze maatschappelijke taak, zorgt Circulus voor een structurele stakeholdersdialoog met al haar belanghebbenden. Omdat gemeenten zowel aandeelhouder als opdrachtgever zijn, is sprake van een breed gedragen strategie, die in 2021 is vastgesteld en loopt tot en met 2024. In de loop van 2024 zal deze opnieuw worden vastgesteld voor de komende jaren.

Er is een risico dat het (nationale) maatschappelijke debat af gaat wijken van de strategie die is uitgezet. Doordat Circulus nauw verbonden is met haar gemeentelijke aandeelhouders wordt dit risico gering geacht en de organisatie heeft de flexibiliteit om zich daarop aan te passen.

Een ander risico vormt het imago van het bedrijf en de werkgebieden grondstoffen, buitenruimte en sociaal waar Circulus actief in is. Risico's op dit vlak worden beheerst door transparante communicatie, proactief via campagnes en reactief door continu vragen en klachten van inwoners en opdrachtgevers alert en adequaat te beantwoorden. Deze vragen- en klachtenstroom wordt voortdurend gemonitord middels een doorlopend Klanttevredenheids-onderzoek. De uitkomsten ervan worden breed besproken.

Operationele risico's

De terreinen van Circulus zijn grotendeels in de open lucht en ruim opgezet. Naast een brandrisico gelden er veiligheidsrisico's omdat burgers en groot materieel met elkaar in contact kunnen komen. Voor de brandrisico's loopt er een uitgebreid programma om de risico's beter in

kaart te brengen en stapsgewijs te verkleinen, waarmee de verzekerbaarheid moet verbeteren. Er wordt ook hard gewerkt aan veiligheidsbewustzijn als onderdeel van de cultuur.

Personele risico's komen ook voort uit de werkzaamheden buiten, waar de kans op incidenten relatief hoog is. Dat geldt voor alle medewerkers maar met name voor Buitenruimte, Grondstoffen als Sociaal Werk. Een scala aan veiligheidsprocessen is gericht op het voorkomen hiervan, waaronder opleidingen, voorschriften, werkkleding en een veiligheidssysteem. In dit kader is er ingezet op spoedige certificering conform ISO-45001.

Al enige tijd is het ziekteverzuim hoger dan in vergelijkbare organisaties. Hierop acteert Circulus door uitgebreide aandacht van het management voor dit thema en diverse maatregelen om frequent verzuim te voorkomen, zoals het programma Vitaal & Fit, aandacht voor werkdruk en goede arbeidsomstandigheden.

De arbeidsmarkt vormt een risico voor de langere termijn, omdat het aantrekken van mensen voor werk moeilijker wordt. Om onze positie op de arbeidsmarkt te verbeteren zetten we in op heldere en zichtbare communicatie met een belangrijke rol voor social media. In 2023 werden alle functieprofielen opnieuw gewaardeerd, waarmee ook een betere ijking met de arbeidsmarkt tot stand komt.

De afzet van afval en grondstoffen wordt geborgd via langjarige contracten die na openbare aanbesteding zijn gegund. Het samenwerkingsverband Cirkelwaarde waarin ook Circulus participeert, zorgt voor een stabiele verankering.

Financiële risico's

Opdrachtgevende gemeenten en Circulus zijn langjarig met elkaar verbonden via een dienstverleningsovereenkomst waarin zowel de verbintenis, het exclusieve takenpakket als de financiering ervan is vastgelegd. In verband met toekomstige investeringen zullen we op voorhand het solvabiliteitspercentage op niveau moeten houden. Verdere elektrificering van het wagenpark zal de komende jaren leiden tot toename van de investeringen. De exploitatiekosten van deze elektrificering zullen op hetzelfde niveau blijven en passen binnen de huidige begroting.

De dekking van de kapitaallasten van investeringen zijn zeker gesteld via de dienstverleningsovereenkomst met de betrokken gemeenten. Circulus heeft rentes op de uitstaande leningen vaststaan tot en met 2030 c.q. 2031. In 2022 en 2023 is de vennootschap geconfronteerd met plotseling stijgende kosten van met name brandstof. Dit wordt versterkt doordat Circulus in het belang van de gemeenten werkt met een zeer vroeg afgegeven indexatie.

De activa op de balans zijn verbonden met de dienstverleningsovereenkomsten, waardoor de risico's beperkt zijn. Bovendien zijn de overeenkomsten langlopend van aard en is in de statuten een desintegratieregeling opgenomen indien een gemeente de verbintenis wenst te verbreken, waarbij de financiële nadelen van zulke besluiten voor zittende aandeelhouders moet worden gecompenseerd.

Het grootste deel van de omzet wordt gerealiseerd vanuit de dienstverleningsovereenkomsten met gemeenten. Er is derhalve geen materieel kredietrisico. Vorderingen op particulieren vormen een klein deel van de omzet. De prijsfluctuaties van grondstoffen en andere dienstverlening vormen voor Circulus een laag tot medium risico, de effecten hiervan zijn in de afrekening van de verwerkingskosten en de jaarlijkse indexering opgenomen. Het restrisico is het feit dat de indexering in verband met de gemeentelijke planningcyclus al zeer vroeg wordt vastgesteld. De in 2022 plotseling ontstane verstoringen zijn gedurende het jaar met commissarissen en aandeelhouders besproken en ook eenmalig gecompenseerd.

Het risico voor een afwijking van het geprognoseerde resultaat wordt beheerst via budgetten en een stringente periodieke rapportage en analyse. Waar nodig worden tijdig corrigerende maatregelen uitgezet via plan- en controlecyclus.

Toekomst

De belangrijkste trends die invloed hebben op de toekomst van ons bedrijf, hebben wij gerangschikt onder zes hoofdthema's.

Maatschappij

De overheid laat steeds meer aan gemeenten en inwoners over, terwijl een aantal maatschappelijke uitdagingen toeneemt. Denk aan klimaatverandering, energietransitie en het realiseren van de circulaire economie. Verder groeien we toe naar een participatiesamenleving. Daarin nemen inwoners steeds vaker het initiatief en trekken zij de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid van hun omgeving naar zich toe. Het aantal sociale ondernemingen dat kansen biedt aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, groeit. Tegelijkertijd staat solidariteit tussen bevolkingsgroepen onder druk.

Overheid en lokale politiek

De landelijke politiek raakt steeds meer versnipperd. Dat vertaalt zich ook naar gemeentepolitiek. Daarnaast wordt de financiële ondersteuning van de centrale overheid steeds minder vanzelfsprekend, waardoor de druk op gemeentelijke budgetten toeneemt. Gemeenten overwegen 'uitbesteden' dan wel 'samenwerken' bij hun uitvoerende taken in het beheer van de openbare ruimte en in het afvalbeheer.

Grondstoffen & Circulariteit

De kwaliteit van de gescheiden ingezamelde stromen neemt af. Dit staat recycling van grondstoffen in de weg en zorgt voor een toenemend verlies van grondstoffen door verbranding. Dit resulteert in afnemende opbrengsten. Tegelijkertijd nemen verwerkingskosten toe, waardoor financiën onder druk komen te staan. De circulaire economie krijgt langzamerhand vorm. Zowel consumenten als bedrijven nemen hun verantwoordelijkheid, daarbij geholpen door wet- en regelgeving. Technologie biedt een groeiend aantal mogelijkheden en wordt in steeds meer processen ingezet. Daarbovenop zien we toenemende aandacht voor het voorkomen van (rest)afval.

Buitenruimte

Inwoners worden steeds meer betrokken bij de invulling van de openbare ruimte, hun directe leefomgeving. Door klimaatverandering wordt de druk op het beheer van de openbare ruimte steeds groter. Daarbij neemt de aandacht voor duurzaamheid en biodiversiteit toe. Dat biedt kansen voor (technologische) vernieuwing in de buitenruimte.

Personeel

Door de vergrijzing ontstaat een strijd om de werknemer. Het wordt daarom belangrijker om werknemers aan het bedrijf te binden en om als werkgever een duidelijk en authentiek profiel op de arbeidsmarkt te ontwikkelen. Daarnaast is een leven lang leren belangrijk om hoogwaardig vakmanschap op peil te houden. Dat geldt met name voor functies op MBO-niveau, omdat juist deze (midden-)functies vanwege baanpolarisatie en automatisering onder druk komen te staan.

Duurzaamheidsdoelstellingen

Circulus heeft in 2023 al eerste stappen gezet in het kader van de nieuwe Europese CSRD wetgeving. Naast ons commitment aan de SDG's van de VN betekent dit dat we stappen zetten in rapportage en monitoring van onze voortgang op diverse duurzaamheidsthema's. Een eerste analyse met interne en externe stakeholders heeft ons geleerd dat de CSRD thema's naadloos aansluiten bij de reeds ingezette strategie van Circulus.

Te denken is aan CSRD thema's als: Biodiversiteit en Ecosystemen, Klimaatverandering, Verontreiniging, Materiaalgebruik & Circulaire Economie en Eigen Personeel

CO2 reductie

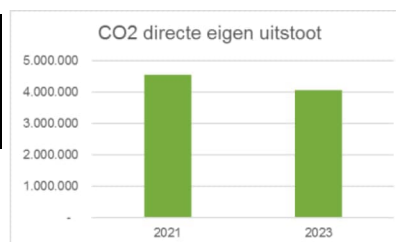
Circulus heeft ook in 2023 actief bijgedragen aan de CO2 reductiedoelstellingen die eerder met de aandeelhouders zijn afgesproken. De overstap op de fossielvrije brandstof HVO100, gemaakt van plantaardige afvalvetten, restmaterialen en oliën, draagt daaraan in hoge mate bij. In 2024 zullen we het tanken van HVO100 op onze vloot nog verder uitbreiden naar al onze locaties. Deze stappen sluiten ook aan bij de doelstelling van het Convenant Duurzame Inzamelvoertuigen, een overeenkomst die Circulus in 2020 heeft ondertekend. In het convenant spraken inzamelaars, leveranciers, opdrachtgevers en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met elkaar af in hoog tempo te werken aan verduurzaming van het wagenpark.

Zo is ons brandstofverbruik ten opzichte van 2021 gedaald met 14%, terwijl het elektraverbruik juist toenam met 30%. Het gasverbruik daalde met 17%. Omdat de CO2 uitstoten per eenheid niet gelijk zijn, is een herrekening nodig om tot een totaalvergelijk te kunnen komen. Natuurlijk neemt Circulus waar mogelijk groene varianten af. Uitgaande van de rekenhypothese dat alle energiebronnen grijs zouden zijn, is het genormaliseerde theoretische CO2 verbruik ten opzichte van 2021 met 11% of 500 ton gedaald. De omzetting van conventionele naar elektrische tractie heeft hier zeker aan bij gedragen.

	2021	2023		CO2/ p eenh
brandstof (liter)	1.500.877	1.290.355	-14%	2,64
elektra (kwh)	900.165	1.165.863	30%	0,37
gas (m3)	150.811	125.284	-17%	1,78

CO2*	4.563.820	4.060.912	-11%
------	-----------	-----------	------

**uitgaande van conversiefactoren bij grijze energiebronnen*

Vanuit de SDG's van de VN heeft Circulus de volgende duurzaamheidsdoelen omarmd:

- Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen
- Veilige, veerkrachtige en duurzame steden en gemeenschappen
- Duurzame consumptie en productie
- Aanpak klimaatverandering
- Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit
- Partnership om doelstellingen te bereiken

Apeldoorn, 6 mei 2024,

Drs. E.M. Bosch,
Directeur

3. JAARREKENING 2023

3.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(voor resultaatbestemming)

ACTIVA	toelichting	31 december 2023		31 december 2022	
		€	€	€	€
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	1.		41.563.295		36.298.165
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden	2.		240.946		381.181
Vorderingen					
Debiteuren	3.	1.743.164		1.549.640	
Vorderingen op aandeelhouders	4.	10.188.224		9.882.660	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	5.	188.104		46.009	
Overige vorderingen en overlopende activa	6.	<u>2.077.477</u>		<u>2.700.753</u>	
			14.196.969		14.179.062
Liquide middelen	7.		1.699.785		5.508.513
			<u>57.700.995</u>		<u>56.366.921</u>
Totaal Activa			<u>57.700.995</u>		<u>56.366.921</u>

3.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

<u>PASSIVA</u>	toelichting	31 december 2023		31 december 2022	
		€	€	€	€
Geplaatst kapitaal		10.619		10.619	
Agioreserve		936.205		936.205	
Overige reserves		14.711.918		14.631.756	
Resultaat boekjaar		<u>1.400.193</u>		<u>601.577</u>	
GROEPSVERMOGEN	8.		17.058.935		16.180.157
VOORZIENINGEN	9.		2.824.728		3.092.003
LANGLOPENDE SCHULDEN	10.		11.250.000		12.080.000
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Schulden aan kredietinstellingen	11.	830.000		830.000	
Leveranciers		8.426.642		9.284.854	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	12.	2.056.374		1.695.722	
Overige schulden en overlopende passiva	13.	<u>15.254.316</u>		<u>13.204.185</u>	
			26.567.332		25.014.761
Totaal Passiva			<u><u>57.700.995</u></u>		<u><u>56.366.921</u></u>

3.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

	toelichting	2023		2022	
		€	€	€	€
Netto omzet	14.		64.554.541		58.931.605
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	15.	15.826.818		13.125.028	
Salarissen	16.	16.267.578		14.841.820	
Sociale lasten en pensioenlasten	16.	4.259.169		4.307.130	
Afschrijvingen	17.	5.053.822		5.294.393	
Overige bedrijfskosten	18.	<u>21.492.908</u>		<u>20.321.072</u>	
Totaal bedrijfslasten			62.900.295		57.889.443
Bedrijfsresultaat			<u>1.654.246</u>		<u>1.042.162</u>
Rentelasten	19.	<u>334.918</u>		<u>379.821</u>	
			<u>-334.918</u>		<u>-379.821</u>
Resultaat voor belastingen			1.319.328		662.341
Belastingen resultaat	20.		<u>80.865</u>		<u>-60.764</u>
Resultaat na belastingen			<u><u>1.400.193</u></u>		<u><u>601.577</u></u>

3.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

	2023		2022	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat	1.654.246		1.042.162	
Aanpassing voor:				
- afschrijvingen	5.227.139		5.527.532	
- winst afstoting materiële vaste activa	-173.317		-233.139	
Mutaties in werkkapitaal:				
- voorraden	140.235		-50.887	
- vorderingen	-17.907		-4.092.195	
- voorzieningen	-267.275		169.950	
- kortlopende schulden	1.667.059		3.418.231	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		8.230.180		5.781.654
- betaalde rente	-334.918		-379.821	
- betaalde vennootschapsbelasting	-33.623		-38.554	
		<u>-368.541</u>		<u>-418.375</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		7.861.639		5.363.279
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-10.547.532		-5.208.670	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	228.580		258.725	
		<u>-10.318.952</u>		<u>-4.949.945</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Betaald dividend vorig boekjaar	-521.415		-563.787	
Aflossing langlopende schulden	-830.000		-830.000	
Inkoop aandelen	-		99	
		<u>-1.351.415</u>		<u>-1.393.688</u>
Mutatie liquide middelen		<u><u>-3.808.728</u></u>		<u><u>-980.354</u></u>
Liquide middelen 1 januari		5.508.513		6.488.867
Mutatie liquide middelen		<u>-3.808.728</u>		<u>-980.354</u>
Liquide middelen 31 december		<u><u>1.699.785</u></u>		<u><u>5.508.513</u></u>

3.4 GECONSOLIDEERD OVERZICHT TOTAALRESULTAAT OVER 2023

	2023		2022	
	€	€	€	€
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon	1.400.193		601.577	
Herwaardering materiële vaste activa	-	1.400.193	-	601.577
Gerealiseerde herwaarderingen ten laste van het eigen vermogen	-		-	
		-		-
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de rechtspersoon				
Totaalresultaat van de rechtspersoon		1.400.193		601.577

3.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2023

3.5.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Naam van de vennootschap:	Circulus B.V.; Apeldoorn
Rechtsvorm:	Besloten vennootschap
Adres van de hoofdvestiging:	Postbus 1372
Postcode, hoofdvestigingsplaats:	7301 BP APELDOORN
Land van oprichting:	Nederland
Statutaire zetel:	Apeldoorn
Plaatsen feitelijke activiteiten:	Aruba 16, Apeldoorn Westfalenstraat 5, Deventer Bogelderenk 3, Zutphen Aalsvoort 100, Lochem Parallelweg 4, Doesburg Aalbosweg 41, Vaassen
Aard van de jaarrekening:	Geconsolideerde jaarrekening
Verslagperiode:	1 januari 2023 tot en met 31 december 2023
Presentatievaluta:	Euro
Aandeelhouders:	Gemeente Apeldoorn (3.586 aandelen A ad nominaal € 1,-) Gemeente Deventer (2.297 aandelen B ad nominaal € 1,-) Gemeente Epe (750 aandelen C ad nominaal € 1,-) Gemeente Zutphen (1.115 aandelen D ad nominaal € 1,-) Gemeente Doesburg (257 aandelen E ad nominaal € 1,-) Gemeente Bronckhorst (773 aandelen F ad nominaal € 1,-) Gemeente Brummen (461 aandelen G ad nominaal € 1,-) Gemeente Lochem (749 aandelen H ad nominaal € 1,-) Gemeente Voorst (532 aandelen I ad nominaal € 1,-)

Algemeen

De naam Circulus-Berkel B.V. ontstond in 2014 uit een fusie tussen Circulus en Berkel Milieu. In 2021 is een statutaire naamswijziging doorgevoerd en de naam gewijzigd in Circulus B.V.

Activiteiten

Circulus B.V. is een in Apeldoorn gevestigde besloten vennootschap met activiteiten die voornamelijk bestaan uit het verlenen van diensten en het verstrekken van adviezen voor het verwijderen, (doen) inzamelen en verwerken van afvalstoffen, reiniging, gladheidsbestrijding, werkzaamheden op het gebied van andere milieuvelden, alsmede het beheer van openbare ruimte en sociale arbeidsactivering.

Grondslagen consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare tijd weer te vervreemden worden niet geconsolideerd.

Circulus B.V.; Apeldoorn

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

De financiële gegevens van de vennootschap zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruik makend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de enkelvoudige jaarrekening.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar punt 21. Financiële vaste activa.

Algemene grondslagen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de verlies- en winstrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Omrekening van vreemde valuta's

Door de vennootschap wordt de euro gehanteerd als functionele- en als rapporteringsvaluta.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen materiële gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan, die niet in de balans en verlies- en winstrekening worden weergegeven.

3.5.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering worden gewaardeerd op kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Op bedrijfsterreinen en materiële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

Bedrijfsgebouwen:	:	10-30 jaar
Machines en installaties:	:	5-10 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	:	3-15 jaar

De vennootschap heeft geen financiële leasecontracten afgesloten. Voor zover er sprake is van operational leasecontracten worden de kosten gedurende de looptijd van het contract ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. De met de operational leasecontracten samenhangende verplichtingen worden toegelicht onder de 'niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen en andere bedrijfsmiddelen wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de toelichting onder het hoofd voorzieningen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Deelnemingen waarin de onderneming de zeggenschap gezamenlijk met andere deelnemers uitoefent (joint-ventures), worden gewaardeerd volgens dezelfde methode. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de onderneming echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming. De voorziening wordt primair ten laste van de vordering op de deelneming gevormd en voor het overige gepresenteerd onder de voorzieningen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd financiële instrumenten.

Vorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (inkoopprijs) of lagere opbrengstwaarde, rekening houdend met een voorziening voor incurantheid. De opbrengstwaarde is de gemiddeld geschatte verkoopwaarde onder normale omstandigheden onder aftrek van de kosten van voltooiing en de verkoopkosten. Hierbij wordt rekening gehouden met incurantheid als gevolg van veroudering van de producten.

Circulus B.V.; Apeldoorn

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering gebracht op het eigen vermogen.

Voorzieningen

Algemeen:

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen nodig is.

De voorzieningen met een verwachte looptijd van maximaal een jaar worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De overige voorzieningen waarop het effect van tijdswaarde materieel is, worden gewaardeerd tegen contante waarde. De mutatie in de voorziening als gevolg van rentetoevoeging wordt gepresenteerd als rentelast.

De gehanteerde discontovoet is 1,44% (Ultimate Forward Rate voor Pensioenfondsen ultimo 2023)

Voorziening eigen risicodragerschap WW / WAB

De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de te verwachten toekomstige verplichtingen inzake onvrijwillige werkloosheid.

De invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans heeft nagenoeg geen invloed op het resultaat van Circulus BV. Verplichtingen zijn opgenomen in de voorziening eigen risicodragerschap WW.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening jubileumfeest

Dit betreft een voorziening voor toekomstige jubileumkosten. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen voor toekomstige uitgaven. De berekening is gebaseerd op de huidige personeelsbezetting.

Voorziening generatieregeling

Dit betreft een voorziening voor een CAO regeling waarbij medewerkers van bepaalde leeftijd minder werken met gedeeltelijk onbetaald verlof en volledige pensioenopbouw.

Circulus B.V.; Apeldoorn

Voorziening groot onderhoud bedrijfsgebouwen en wagenpark

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud aan bedrijfsgebouwen en wagenpark wordt een voorziening gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van de contante waarde van groot onderhoud gedurende de economische levensduur. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende schulden, betreffen schulden die niet binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist, worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden, betreffen schulden die binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

3.5.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst- en verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder zijn begrepen de direct aan de netto-omzet toerekenbare kosten. Deze kosten worden vastgesteld op basis van historische kostprijzen.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen:

Circulus BV heeft haar pensioentoezegging ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regeling zijn:

- pensioengevend salarisgrondslag is gebaseerd op het middelloon
- pensioenuitvoerder past jaarlijks indexering toe, mits de wettelijke verplichte dekkingsgraad dat toestaat.
- dekkingsgraad op 31 december 2023 van het ABP bedraagt 110,5%. De beleidsdekkingsgraad bedraagt 113,9%

Op de pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het bedrijfstakpensioenfonds betaald door de rechtspersoon. De vennootschap heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingen benadering. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De rechtspersoon heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van tekorten bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies.

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Circulus B.V.; Apeldoorn

Belastingen

De aandelen van Circulus BV zijn in het bezit van Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen. Met ingang van 1 januari 2016 heeft er een wetswijziging plaatsgevonden, waarbij ondernemingsactiviteiten van de overheid onderworpen worden aan de vennootschapsbelastingplicht, tenzij er een vrijstelling van toepassing is. Voor een groot aantal taken, welke gekwalificeerd kunnen worden onder het samenwerkingsverband (art. 8f, eerste lid onder c Wet Vpb) is vrijstelling voor Circulus BV van toepassing, echter voor een aantal activiteiten is zij wel onderworpen aan de vennootschapsbelasting.

De verantwoorde vennootschapsbelasting omvat de over de verslagperiode verschuldigde en/of terug te ontvangen vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting wordt in het resultaat verwerkt, behalve voor zover deze betrekking heeft op een bedrijfscombinatie of op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen.

Actuele vennootschapsbelasting

De actuele vennootschapsbelasting omvat de verwachte te betalen of terug te ontvangen belasting over de fiscale winst of verlies over het boekjaar en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde of terug te ontvangen belasting. De vennootschapsbelasting wordt berekend over het commerciële resultaat voor belastingen op basis van de vigerende belastingtarieven, rekening houdend met fiscale faciliteiten. Actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden uitsluitend gesaldeerd als aan bepaalde criteria wordt voldaan.

3.5.4 Grondslagen voor het opstellen van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen.

Ontvangen en betaalde interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde dividenden zijn opgenomen in de kasstroom voor financieringsactiviteiten.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vooruit- betalingen en bedrijfsactiva in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
Aanschaffingswaarde	21.042.262	23.831.907	32.205.525	1.169.921	78.249.615
Cumulatieve afschrijvingen (-)	4.101.504	13.914.408	23.935.539	-	41.951.451
Boekwaarde 1 januari 2023	16.940.758	9.917.499	8.269.986	1.169.921	36.298.164
Mutaties in :					
Investeringen	56.498	6.409.014	2.850.476	2.401.465	11.717.453
Desinvesteringen (-)	-29.166	-1.698.798	-	-1.169.921	-2.897.885
Cumulatieve afschrijving desinvestering	-	1.672.701	-	-	1.672.701
Afschrijvingen (-)	-807.415	-2.302.771	-2.116.952	-	-5.227.138
Mutaties totaal	-780.083	4.080.146	733.524	1.231.544	5.265.131
Aanschaffingswaarde	21.069.594	28.542.123	35.056.001	2.401.465	87.069.183
Cumulatieve afschrijvingen (-)	4.908.919	14.544.478	26.052.491	-	45.505.888
Boekwaarde 31 december 2023	16.160.675	13.997.645	9.003.510	2.401.465	41.563.295

De materiële vaste activa dienen als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

VLOTTENDE ACTIVA

2. Voorraden

Grond- en hulpstoffen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Grond- en hulpstoffen	282.085	416.038
Voorziening wegens incourantheid	-41.139	-34.857
Totaal	<u>240.946</u>	<u>381.181</u>

Het verloop van de voorziening wegens incourantheid is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Stand per 1 januari	34.857	40.228
Mutatie boekjaar	<u>6.282</u>	<u>-5.371</u>
Stand per 31 december	<u>41.139</u>	<u>34.857</u>

De transacties worden verwerkt volgens de FIFO methode. De voorraadwaardering op basis van actuele waarde wijkt niet materieel af van bovenstaande waardering.

3. Debiteuren

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Handelsdebiteuren	1.773.399	1.584.211
Af: voorziening voor het risico van oninbaarheid	<u>30.235</u>	<u>34.571</u>
Totaal	<u>1.743.164</u>	<u>1.549.640</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€

Het verloop van de voorziening voor het risico van oninbaarheid is als volgt:

Stand 1 januari	34.571	41.566
Ten laste van de voorziening gebracht (-)	4.015	-
Dotatie / vrijval	<u>-8.351</u>	<u>-6.995</u>
Stand 31 december	<u>30.235</u>	<u>34.571</u>

4. Vorderingen op aandeelhouders

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Vorderingen op aandeelhouders	<u>10.188.224</u>	<u>9.882.660</u>
Totaal	<u>10.188.224</u>	<u>9.882.660</u>

De vorderingen op aandeelhouders hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Over de vorderingen op aandeelhouders wordt geen rente in rekening gebracht

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

5. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2023	2022
	€	€
Vennootschapsbelasting	188.104	46.009
Totaal	<u>188.104</u>	<u>46.009</u>

6. Overige vorderingen en overlopende activa

	2023	2022
	€	€
Nog te factureren overige omzet	585.577	534.410
Vooruitbetaalde kosten	1.172.041	1.358.693
Verwerkingskosten	319.859	807.650
Totaal	<u>2.077.477</u>	<u>2.700.753</u>

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

7. Liquide middelen

	2023	2022
	€	€
Kasmiddelen	3.354	2.757
Rekening courant banken	1.696.431	5.505.756
Totaal	<u>1.699.785</u>	<u>5.508.513</u>

Het gehele saldo aan liquide middelen staat ter vrije beschikking van de vennootschap met uitzondering van een bedrag aan verleende bankgaranties ter grootte van € 356.846.

8. Groepsvermogen

Voor een nadere opstelling van het vermogen wordt verwezen naar de toelichting op punt 26 in de enkelvoudige jaarrekening.

9. Voorzieningen

	2023	2022
	€	€
Eigen risicodragerschap ww	722.003	856.848
Jubileumverplichtingen	493.461	530.311
Groot onderhoud bedrijfsgebouwen en terreinen	295.380	306.232
Groot onderhoud wagenpark	910.873	955.614
Generatieregeling	303.011	302.998
Thuiswerkvoorziening	-	-
Jubileum	100.000	140.000
Totaal	<u>2.824.728</u>	<u>3.092.003</u>

Eigen risicodragerschap ww

	2023	2022
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	856.848	846.265
Toevoeging ten laste van het resultaat	174.603	167.465
Onttrekkingen	<u>-309.448</u>	<u>-156.882</u>
Stand 31 december	<u>722.003</u>	<u>856.848</u>

De voorziening heeft betrekking op mogelijk toekomstige onvrijwillige werkloosheid. Van de voorziening heeft ongeveer een bedrag van € 427.150 een looptijd korter dan 1 jaar.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

Jubileumverplichtingen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	530.311	507.939
Vrijval / Toevoeging ten laste van het resultaat	17.244	63.131
Onttrekkingen	<u>-54.094</u>	<u>-40.759</u>
Stand 31 december	<u><u>493.461</u></u>	<u><u>530.311</u></u>

De voorziening heeft betrekking op mogelijk toekomstige jubileumuitkeringen. Van de voorziening heeft ongeveer een bedrag groot € 44.462 een looptijd korter dan 1 jaar.

Groot onderhoud bedrijfsgebouwen en terreinen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	306.232	298.586
Toevoeging ten laste van het resultaat	14.880	60.021
Onttrekkingen	<u>-25.732</u>	<u>-52.375</u>
Stand 31 december	<u><u>295.380</u></u>	<u><u>306.232</u></u>

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan bedrijfsgebouwen en terreinen en is nagenoeg geheel langlopend.

Groot onderhoud wagenpark

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	955.614	961.712
Toevoeging ten laste van het resultaat	1.197.074	1.188.714
Onttrekkingen	<u>-1.241.815</u>	<u>-1.194.812</u>
Stand 31 december	<u><u>910.873</u></u>	<u><u>955.614</u></u>

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan het wagenpark en is nagenoeg geheel langlopend.

Generatieregeling

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	302.998	163.551
Vrijval/toevoeging ten gunste/laste van het resultaat	100.112	208.289
Onttrekkingen	<u>-100.099</u>	<u>-68.842</u>
Stand 31 december	<u><u>303.011</u></u>	<u><u>302.998</u></u>

De voorziening generatieregeling betreft een CAO regeling waarbij medewerkers van bepaalde leeftijd minder werken met gedeeltelijk onbetaald verlof en volledige pensioenopbouw en is voor een bedrag van € 110.761 kortlopend.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

Jubileum

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	140.000	144.000
Vrijval/toevoeging ten gunste/laste van het resultaat	-40.000	-4.000
Onttrekkingen	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand 31 december	<u><u>100.000</u></u>	<u><u>140.000</u></u>

De voorziening houdt verband met toekomstige uitgaven inzake jubileum op basis van de huidige personeelsbezetting en is geheel kortlopend.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

10. Langlopende schulden

	2023	2022
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	11.250.000	12.080.000
Totaal	<u>11.250.000</u>	<u>12.080.000</u>

Schulden aan kredietinstellingen

Deze post betreft opgenomen leningen bij de BNG. Het verloop van de post luidt als volgt:

	BNG-Bank
	€
Hoofdsom	16.600.000
Afgelest tot en met 31 december 2022	-3.690.000
Restant hoofdsom per 1 januari 2023 (waarvan 830.000 verantwoord onder kortlopende schulden)	<u>12.910.000</u>
Bij: verstrekte financiering	-
Af: aflossingen boekjaar	-830.000
Restant hoofdsom per 31 december 2023	<u>12.080.000</u>
Af: kortlopend deel per 31 december 2023	-830.000
Langlopend deel per 31 december 2023	<u>11.250.000</u>

Van bovengenoemd bedrag heeft een bedrag ad € 9.590.000 een resterende looptijd langer dan 5 jaar.

De jaarlijks verschuldigde rente over de leningen bedraagt 1,67% en 2,9% en staan vast tot 26 juni 2030 respectievelijk 01 oktober 2031.

Financiering BNG-Bank

Het totale financieringsarrangement bevat een faciliteit van € 25.100.000.

Deze faciliteit bestaat uit een verstrekte lening ad € 6.000.000 (looptijd tot 26 juni 2035); een krediet in rekening-courant ad € 2.500.000 (looptijd tot 31 oktober 2039); een kasgeldfaciliteit ad € 6.000.000 (looptijd tot 31 oktober 2039) en een lening ad € 10.600.000 (looptijd tot 31 oktober 2039).

Uit hoofde van haar financiering zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- verpanding 1e in rang op alle bestaande en toekomstige vorderingen.
- verpanding 1e in rang op de huidige en toekomstige bedrijfsinventaris en voorraden.
- bankhypotheek 1e in rang ad € 25.100.000 op de percelen inclusief opstallen gelegen aan de Boggelderrenk 3 te Zutphen en Westfalenstraat (percelen 3248,3257,3254,3252) te Deventer, e.e.a. nader omschreven in de hypotheekakte.
- minimaal solvabiliteitsratio van 25% en een DSCR (debt service coverage ratio) van minimaal 2, waaraan per ultimo boekjaar wordt voldaan.

KORTLOPENDE SCHULDEN

11. Schulden aan kredietinstellingen

	2023	2022
	€	€
Aflossingsverplichting	830.000	830.000
Kasgeldfaciliteit BNG-Bank	-	-
Totaal	<u>830.000</u>	<u>830.000</u>

Ten aanzien van de faciliteiten en zekerheidstelling wordt verwezen naar de toelichting op de schulden aan kredietinstellingen onder punt 10.Langlopende schulden.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

12. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2023	2022
	€	€
Loonheffing	1.117.308	1.025.464
Omzetbelasting	719.467	416.673
Pensioenen	219.599	253.585
Totaal	<u>2.056.374</u>	<u>1.695.722</u>

13. Overige schulden en overlopende passiva

	2023	2022
	€	€
Vakantiegeldreservering	35.364	2.705
Vakantiedagenreservering	1.446.508	1.310.011
Vooruitgefactureerde omzet	9.250.218	8.529.529
Vooruitontvangen bedragen	57.832	37.244
Overige te betalen kosten	4.464.394	3.324.696
Totaal	<u>15.254.316</u>	<u>13.204.185</u>

De overige schulden en overlopende passiva hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Algemeen

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstellen aan markt en/of kredietrisico's.

Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De onderneming handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken.

Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de onderneming verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of markttrisiko's.

Kredietrisico

Voor de kredietrisico's inzake debiteuren, vorderingen op aandeelhouders en de overige vorderingen wordt verwezen naar de toelichting op de financiële vaste activa en vorderingen.

De vorderingen bestaan primair uit vorderingen op aandeelhouders waarbij het kredietrisico beperkt is.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen.

Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over een langere looptijd.

De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd.

De onderneming heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

	2023
<u>Kredietfaciliteiten</u>	(* 1.000 euro)
De vennootschap beschikt over de volgende kredietfaciliteiten:	
Rekening-courant BNG-Bank	2.500
Kasgeldfaciliteit BNG-Bank	6.000
Totaal	<u>8.500</u>

Ten aanzien van de zekerheidstelling wordt verwezen naar de toelichting op de schulden aan kredietinstellingen onder punt 10.Langlopende schulden.

Bankgaranties

Per 31 december 2023 is voor in totaal € 356.846 aan bankgaranties verstrekt.

Huur- en operationele leaseverplichtingen

De verplichtingen uit hoofde van huur- en operationele lease-overeenkomsten in duizenden euro's bedragen:

	2023	2022
	(* 1.000 euro)	(* 1.000 euro)
Huurovereenkomsten buiten de Groep		
Kleiner dan 1 jaar	1.421	1.378
Tussen 1 en 5 jaar	3.927	4.172
Langer dan 5 jaar	5.687	3.622
	<u>11.035</u>	<u>9.172</u>
Operationele leaseovereenkomsten buiten de Groep		
Kleiner dan 1 jaar	120	124
Tussen 1 en 5 jaar	382	417
Langer dan 5 jaar	149	193
	<u>651</u>	<u>734</u>
Overige verplichtingen buiten de Groep		
Kleiner dan 1 jaar	502	490
Tussen 1 en 5 jaar	1.100	964
Langer dan 5 jaar	290	346
	<u>1.892</u>	<u>1.800</u>

De operationele leaseovereenkomsten betreffen met name auto's. In deze contracten is geen optie tot aankoop opgenomen. De overige verplichtingen betreffen onderdelencontracten voor het wagenpark en onderhoudscontracten voor locaties.

Investeringsverplichtingen

Per ultimo 2023 is de vennootschap investeringsverplichtingen inzake materiële vaste activa aangegaan ter grootte van circa € 2.739.917,-

3.5.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023

14. Netto omzet

	2023	2022
	€	€
Omzet aandeelhouders	59.539.943	54.711.371
Overige omzet	5.014.599	4.220.234
Totaal	64.554.541	58.931.605

De omzet aandeelhouders betreft de omzet welke voortvloeit uit de per gemeente overeengekomen Dienstverleningsovereenkomst (DVO). In deze overeenkomst is per gemeente vastgelegd welke eind- en tussenresultaten op de dienstverlening dienen te worden gerealiseerd.

De overige omzet betreft de omzet die is gegenereerd uit activiteiten niet zijnde DVO-activiteiten.

Alle omzet is gerealiseerd in Nederland.

De omzet is t.o.v 2022 toegenomen met 9,5%. Met name door de eenmalige bijdrage geopolitieke ontwikkelingen en stijging van de in rekening gebrachte verwerkingskosten

15. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

	2023	2022
	€	€
Verwerkingskosten	8.569.198	6.675.481
Uitbesteed werk	7.257.620	6.449.547
Totaal	15.826.818	13.125.028

16. Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

	2023	2022
	€	€
Lonen & Salarissen	16.267.578	14.841.820
Sociale lasten	2.338.664	2.158.888
Pensioenlasten	1.920.505	2.148.242
Totaal	20.526.747	19.148.950

De werknemers nemen deel in een bedrijfstakpensioenregeling uitgevoerd door 'Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds' (ABP). Uitgaande van de grondslagen van het bedrijfstakpensioenfonds ligt de dekkingsgraad (beleggingen gedeeld door verplichtingen) ultimo 2023 op 110,5% (ultimo 2022: 110,9%). Op basis van uitvoeringsovereenkomsten heeft de vennootschap geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Overzicht aantal medewerkers

	2023	2022
	aantal fte's	aantal fte's
Gemiddeld boekjaar	334	323

fte: voltijdsequivalenten

Het gemiddeld personeelsbestand (op basis van fte's) is als volgt samengesteld:

	2023	2022
Direct	304	293
Indirect	30	30
Totaal	334	323

3.5.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023

17. Afschrijvingen

	2023	2022
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	807.415	807.170
Machines en installaties	2.302.771	2.257.025
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.116.952	2.463.338
	<u>5.227.139</u>	<u>5.527.532</u>
Boekwinst bij verkoop materiële vaste activa	-173.317	-233.139
Totaal	<u><u>5.053.822</u></u>	<u><u>5.294.393</u></u>

18. Overige bedrijfskosten

	2023	2022
	€	€
Overige personeelskosten	6.156.363	6.580.960
Huisvestingskosten	3.890.971	2.926.104
Autokosten	4.850.596	5.203.147
Materialen	2.793.074	2.283.174
Algemene kosten	3.801.904	3.327.687
Totaal	<u><u>21.492.908</u></u>	<u><u>20.321.072</u></u>

19. Rentelasten

	2023	2022
	€	€
Rente kredietinstellingen	334.918	379.821
Totaal	<u><u>334.918</u></u>	<u><u>379.821</u></u>

20. Belastingen over het resultaat

	2023		2022	
	€		€	
Resultaat voor belasting	1.319.328		662.341	
Af: objectieve vrijstelling voor samenwerkingsverbanden	-1.631.559		-124.669	
Bij: gemengde kosten	4.800		4.600	
Belastbaar bedrag	<u><u>-307.431</u></u>		<u><u>542.272</u></u>	
Belasting o.b.v. lokaal tarief	-	0,0%	91.118	13,8%
Belasting oude jaren	<u><u>-80.865</u></u>		<u><u>-30.354</u></u>	
Effectieve belasting	<u><u>-80.865</u></u>	<u><u>-6,1%</u></u>	<u><u>60.764</u></u>	<u><u>9,2%</u></u>

De effectieve belastingdruk is meer. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het resultaat voor belasting minder is, in combinatie met daardoor minder objectieve vrijstelling voor samenwerkingsverbanden.

3.5.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

In de jaarrekening betreft dit de langlopende en kortlopende vorderingen en schulden aan aandeelhouders en hiermee samenhangende rentebaten en -lasten.

De bezoldiging van de commissarissen is opgenomen onder hoofdstuk 3.9.

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van de controlerend accountant zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Controle van de jaarrekening	<u>51.000</u>	<u>40.425</u>
Totaal	<u><u>51.000</u></u>	<u><u>40.425</u></u>

De vermelde honoraria voor werkzaamheden van de accountant hebben betrekking op de totale honoraria voor de controle van de jaarrekening, ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar zijn verricht.

3.6 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(voor resultaatbestemming)

ACTIVA	toelichting	31 december 2023		31 december 2022	
		€	€	€	€
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa		41.563.295		36.298.165	
Financiële vaste activa	21.	526.925		571.415	
		<u> </u>	42.090.220	<u> </u>	36.869.580
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorraden			240.946		381.181
Vorderingen					
Handelsdebiteuren	22.	1.582.346		1.412.056	
Vorderingen op aandeelhouders		10.188.224		9.882.660	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		188.105		46.009	
Groepsmaatschappijen	23.	10.637		247.132	
Overige vorderingen en overlopende activa	24.	<u>2.057.062</u>		<u>2.671.598</u>	
			14.026.374		14.259.455
Liquide middelen	25.		1.292.627		4.808.605
			<u> </u>		<u> </u>
Totaal Activa			<u>57.650.167</u>		<u>56.318.821</u>

3.6 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(voor resultaatbestemming)

PASSIVA	toelichting	31 december 2023		31 december 2022	
		€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN	26.				
Geplaatst kapitaal		10.619		10.619	
Agioreserve		936.205		936.205	
Overige reserves		14.711.918		14.631.756	
Resultaat boekjaar		<u>1.400.193</u>		<u>601.577</u>	
			17.058.935		16.180.157
VOORZIENINGEN	27.		2.824.728		3.092.003
LANGLOPENDE SCHULDEN	28.		11.250.000		12.080.000
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Schulden aan kredietinstellingen		830.000		830.000	
Leveranciers	29.	8.422.153		9.280.553	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	30.	2.010.277		1.652.489	
Overige schulden en overlopende passiva	31.	<u>15.254.074</u>		<u>13.203.619</u>	
			26.516.504		24.966.661
Totaal Passiva			<u><u>57.650.167</u></u>		<u><u>56.318.821</u></u>

3.7 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

	toelichting	2023	2022
		€	€
Opbrengsten van dochtermaatschappijen na belastingen	32.	476.925	521.415
Vennootschappelijk resultaat na belastingen		<u>923.268</u>	<u>80.162</u>
Resultaat na belastingen		<u><u>1.400.193</u></u>	<u><u>601.577</u></u>

3.8 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen in de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening van de onderneming is gebruikgemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 BW.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst- en verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023

21. Financiële vaste activa

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen
	€
Beginsaldo boekjaar	571.415
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen (-)	-
Boekwaarde 1 januari 2023	571.415
Mutaties 2023:	
Bij: aandeel in het resultaat	476.925
Af: dividenduitkering	-521.415
Mutaties totaal	-44.490
Boekwaarde 31 december 2023	526.925

Overzicht deelnemingen

	Stand 1 januari 2023	Dividend uitkering	Resultaat na belasting 2023	Overige Mutaties	Stand 31 december 2023
CiRec B.V.	571.415	-521.415	476.925	-	526.925
Totaal	571.415	-521.415	476.925	-	526.925

De deelneming CiRec B.V. betreft een 100% deelneming welke statutair is gevestigd te Apeldoorn.

VLOTTENDE ACTIVA

22. Handelsdebiteuren

	2023	2022
	€	€
Handelsdebiteuren	1.592.271	1.414.649
Af: voorziening voor het risico van oninbaarheid	9.925	2.593
Totaal	1.582.346	1.412.056

	2023	2022
	€	€

Het verloop van de voorziening voor het risico van oninbaarheid is als volgt:

Stand 1 januari	2.593	2.723
Ten laste van de voorziening gebracht (-)	-413	-
Vrijval/dotatie	7.745	-130
Stand 31 december	9.925	2.593

23. Groepsmaatschappijen

	€	€
Rekening-courant CiRec B.V.	10.637	247.132
Totaal	10.637	247.132

De vorderingen aan groepsmaatschappijen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Over de vorderingen aan groepsmaatschappijen wordt geen rente in rekening gebracht

3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023

24. Overige vorderingen en overlopende activa

	2023	2022
	€	€
Nog te factureren overige omzet	565.162	505.255
Vooruitbetaalde kosten	1.172.041	1.358.693
Verwerkingskosten	319.859	807.650
Totaal	2.057.062	2.671.598

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

25. Liquide middelen

	2023	2022
	€	€
Kasmiddelen	3.354	2.757
Rekening courant banken	1.289.273	4.805.848
Totaal	1.292.627	4.808.605

Het gehele saldo aan liquide middelen staat ter vrije beschikking van de vennootschap met uitzondering van een bedrag aan verleende bankgaranties ter grootte van € 356.846.

26. Eigen vermogen

	Geplaatst kapitaal	Agio reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2023	10.619	936.205	14.631.756	601.577	16.180.157
	10.619	936.205	14.631.756	601.577	16.180.157
Mutaties in 2023:					
Ingehouden resultaat vorig jaar	-	-	80.162	-80.162	-
Ingekochte aandelen	-	-	-	-	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	1.400.193	1.400.193
Uitgekeerde dividenden (-)	-	-	-	-521.415	-521.415
	-	-	80.162	798.616	878.778
Stand per 31 december 2023	10.619	936.205	14.711.918	1.400.193	17.058.935

Geplaatst kapitaal

Het geplaatst kapitaal van de onderneming bedraagt € 10.619; verdeeld in 10.619 stuks ad € 1,-
 Circulus heeft in het verleden voor € 99 aandelen ingekocht.

	2023
	€
Aandelen A	3.586
Aandelen B	2.297
Aandelen C	750
Aandelen D	1.115
Aandelen E	257
Aandelen F	773
Aandelen G	461
Aandelen H	749
Aandelen I	532
Totaal	10.520

3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023

Agioreserve

Het agio omvat de opbrengsten uit de uitgifte van aandelen voor zover deze hoger zijn dan het nominale bedrag van de aandelen (opbrengsten boven pari).

	2023
	€
Aandelen A	26.335
Aandelen B	16.143
Aandelen C	5.256
Aandelen D	88.273
Aandelen E	21.962
Aandelen F	65.859
Aandelen G	37.203
Aandelen H	58.694
Aandelen I	616.480
	<hr/>
Totaal	936.205
	<hr/> <hr/>

Overige reserves

	Stand per 1 januari 2023	Resultaat vorig boekjaar	Uitgekeerd dividend 2022	Stand per 31 december 2023
	€	€	€	€
Aandelen A	5.060.043	381.701	338.920	5.102.824
Aandelen B	3.013.036	207.921	182.495	3.038.462
Aandelen C	855.558	7.189	-	862.747
Aandelen D	1.922.569	16.339	-	1.938.908
Aandelen E	227.115	1.879	-	228.994
Aandelen F	1.174.411	9.922	-	1.184.333
Aandelen G	801.995	6.818	-	808.813
Aandelen H	1.281.810	10.892	-	1.292.702
Aandelen I	80.350	511	-	80.861
Overige reserves	214.869	-41.594	-	173.275
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal	14.631.756	601.577	521.415	14.711.918
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Onverdeeld resultaat

Het voorstel van de directie is het resultaat als volgt te bestemmen:

	€
Uit te keren aan aandeelhouder A	310.001
Uit te keren aan aandeelhouder B	166.924
Toe te voegen aan de overige reserves	923.269
	<hr/>
Totaal	1.400.194
	<hr/> <hr/>

Dit voorstel is nog niet in de balans verwerkt.

VOORZIENINGEN

27. Voorzieningen

Deze is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023

LANGLOPENDE SCHULDEN

28. Langlopende schulden

Deze is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

KORTLOPENDE SCHULDEN

29. Leveranciers

Deze is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

30. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2023	2022
	€	€
Loonheffing	1.117.308	1.025.464
Omzetbelasting	673.370	373.440
Pensioenen	219.599	253.585
Totaal	<u>2.010.277</u>	<u>1.652.489</u>

31. Overige schulden en overlopende passiva

	2023	2022
	€	€
Vakantiegeldreservering	35.364	2.705
Vakantiedagenreservering	1.446.508	1.310.011
Vooruitgefactureerde omzet	9.250.218	8.529.529
Vooruitontvangen bedragen	57.832	37.244
Overige te betalen kosten	4.464.152	3.324.131
Totaal	<u>15.254.074</u>	<u>13.203.619</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Belastingenschulden

De onderneming vormt tezamen met haar dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de heffing van de omzet- en vennootschapsbelasting; elk der vennootschappen is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor de te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

3.8.2 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023

32. Opbrengsten van dochtermaatschappijen na belastingen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
CiRec B.V.	<u>476.925</u>	<u>521.415</u>
Totaal	<u><u>476.925</u></u>	<u><u>521.415</u></u>

3.9 OVERIGE TOELICHTINGEN EN ONDERTEKENING JAARREKENING

Bezoldiging van de bestuurder

De vennootschap kan gebruik maken van de in artikel 383 lid 1 BW 2 Titel 9 opgenomen vrijstelling. Omwille van de transparantie wordt vermeld dat het jaarsalaris inclusief vakantiegeld, eindejaarsuitkering en variabele beloning € 196.000 bedraagt. (2022: € 193.000)

Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan de bestuurder.

Bezoldiging van commissarissen

Aan bezoldiging van commissarissen is in het boekjaar een bedrag van € 65.065 ten laste van de onderneming gekomen (2022: € 59.931).

Ondertekening van de jaarrekening

Apeldoorn, 6 mei 2024

Directie

Raad van Commissarissen

drs. E.M. Bosch

Ir. F.A. Spoelstra

M.R. Daniel

drs. P.A.M. Hoog

M. Kool

M.H. Pröpper-Janssen

4. OVERIGE GEGEVENS

4. OVERIGE GEGEVENS

4.1 STATUTAIRE BEPALINGEN OMTRENT DE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

De statutaire bepaling omtrent de winst en verlies resultatenrekeningen volgens artikel 35 luidt als volgt:

1. De vennootschap kent, naast eventuele wettelijke reserves, reserves in de vorm van resultatenrekeningen en wel voor iedere soort aandelen een resultatenrekening waarvan de letteraanduiding correspondeert met die van de desbetreffende soort aandelen.
2. Waar hierna in deze statuten wordt gesproken van resultatenrekeningen, worden daaronder zowel de resultatenrekening A als de resultatenrekening B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N en O begrepen, tenzij het tegendeel uitdrukkelijk blijkt.
3. In de toelichting op de jaarrekening van de vennootschap wordt een financieel overzicht opgenomen van verschillende activiteiten van de vennootschap als volgt: de deelneming in de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: CiRec B.V., statutair gevestigd te Apeldoorn, hierna te noemen: de Dochtervennootschapactiviteit; en alle overige activiteiten van de vennootschap, hierna te noemen: de Overige Activiteiten.
4. Het resultaat dat in enig boekjaar is behaald, wordt gesplitst in twee deelresultaten die het resultaat per in lid 3 genoemde activiteit weergeven en welke deelresultaten worden aangeduid als het Dochtervennootschap resultaat en het Overig resultaat. Hierbij geldt dat onder het Dochtervennootschapresultaat wordt verstaan de opbrengsten behaald met de Dochtervennootschapactiviteit verminderd met de aan de Dochtervennootschapactiviteit gekoppelde kosten en waarbij onder het Overig resultaat wordt verstaan de opbrengsten behaald uit hoofde van de Overige Activiteiten verminderd met alle kosten van de vennootschap (niet zijnde de aan de Dochtervennootschapactiviteit toe te rekenen kosten), onder de laatstgenoemde opbrengsten en kosten tevens begrepen de bijzondere baten en lasten. Deze deelresultaten worden vermeld in het in lid 3 bedoelde financieel overzicht.
5. Een positief deelresultaat ten aanzien van de Dochtervennootschapactiviteit wordt aan de houders van aandelen soort A en B uitgekeerd en wel in de verhouding: vijftien procent (15%) aan houders van aandelen soort A en vijftig procent (50%) aan de houders van aandelen soort B. Een negatief deelresultaat ten aanzien van de Dochtervennootschapactiviteit wordt voor vijftien procent (15%) afgeboekt van de resultatenrekening A en voor vijftig procent (50%) afgeboekt van de resultatenrekening B, met dien verstande dat ingeval van een negatief Dochtervennootschap resultaat de houders van aandelen soort A en de houders van aandelen soort B in voornoemde verhouding van vijftien procent (15%) en vijftig procent (50%) onverwijd de resultatenrekening A respectievelijk de resultatenrekening B met een bedrag gelijk aan het negatieve Dochtervennootschapresultaat aanzuiveren.
6. Voor een positief Overig resultaat geldt dat dit allereerst wordt aangewend tot aanzuivering van de bedragen die op grond van het hierna bepaalde werden afgeboekt van de resultatenrekeningen. Indien in enig boekjaar een negatief Overig resultaat is geleden zal dit negatieve Overig resultaat ten laste worden gebracht van de onderscheiden resultatenrekeningen in de verhouding waarin het nominale bedrag van alle van de desbetreffende soort geplaatste aandelen zich verhoudt tot het totale bedrag van het geplaatste kapitaal per het einde van het boekjaar waarop het negatieve Overig resultaat betrekking heeft.
7. Indien in enig boekjaar een positief Overig resultaat is behaald, wordt voor zover van toepassing aan de resultatenrekeningen toegevoegd de bedragen die in voorgaande boekjaren daaraan zijn onttrokken met toepassing van het hiervoor in lid 6 van dit artikel bepaalde.
8. Van uit het resterende positieve Overig Resultaat wordt daarna, voor zover mogelijk, per het einde van het boekjaar aan iedere resultatenrekening een primair dividend toegevoegd dat gelijk is aan het percentage van het Euro OverNight Index Average (Eonia) geldend op de laatste bankdag van het boekjaar waarin het positieve Overig resultaat is behaald, vermeerderd met één procent (1%), geldend per het einde van dat boekjaar, berekend over het naar tijd gewogen gemiddelde gedurende het boekjaar waarin het desbetreffende positieve Overig resultaat is behaald van het saldo van die resultatenrekening.
9. Voor zover de algemene vergadering het resterende positieve Overig resultaat niet anderszins reserveert, wordt deze toegevoegd aan de onderscheiden resultatenrekeningen en wel in de verhouding waarin het nominale bedrag van alle van de desbetreffende soort geplaatste aandelen zich verhoudt tot het totale bedrag van het geplaatste kapitaal per het einde van het boekjaar waarop het Overig resultaat betrekking heeft.
10. Bij de berekening van de in lid 9 van dit artikel bedoelde verhouding tellen de aandelen die de vennootschap of een dochtermaatschappij houdt niet mee.

4.1 STATUTAIRE BEPALINGEN OMTRENT DE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

11. Indien de algemene vergadering dat bepaalt, wordt, met inachtneming van het in dit artikel bepaalde een interimtoevoeging aan de onderscheiden resultatenrekeningen gedaan, ten laste van het Overig resultaat in het desbetreffende boekjaar.
12. De vennootschap houdt extracomptabel boekhouding van de bedragen die in gevolge lid 6 van dit artikel aan de resultatenrekeningen zijn onttrokken.
13. Onverminderd het bepaalde in artikel 36, lid 2 kan de algemene vergadering besluiten tot uitkering van winst aan de aandeelhouders, ten laste van de met elk aandeel corresponderende resultatenrekening, naar evenredigheid als de saldi van die resultatenrekeningen zich tot elkaar verhouden en met inachtneming van een solvabiliteitspercentage dat naar verhouding waarin het nominale bedrag van alle van de desbetreffende soort geplaatste aandelen zich verhoudt tot het totale bedrag van het geplaatste kapitaal overeenkomt met tenminste vijftwintig procent (25%) na resultaatbestemming van de vennootschap. Een dergelijke uitkering geschiedt naar evenredigheid op alle aandelen in de desbetreffende soort. Uitkeringen anders dan naar voormelde evenredigheid kunnen slechts plaatsvinden met algemene stemmen, vertegenwoordigende het gehele geplaatste kapitaal, met dien verstande dat uitkeringen ten laste van een resultatenrekening uitsluitend kunnen plaatsvinden ten gunste van de houders van de met die resultatenrekening corresponderende aandelen.

De statutaire bepaling omtrent de bestemming van het resultaat volgens artikel 36 luidt als volgt:

1. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van uitkeringen.
2. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en eventuele andere gerechtigden tot uitkeringen slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.
Voor de vaststelling van het eigen vermogen en de reserves en het genoemde solvabiliteitspercentage in artikel 35 lid 13 is de jaarrekening van het betreffende jaar bepalend.
3. Een besluit dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang de directie geen goedkeuring heeft verleend. De directie weigert slechts de goedkeuring indien zij weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortbestaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
4. Indien de vennootschap na een uitkering niet kan voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden, zijn de directeuren die dat ten tijde van de uitkering wisten of redelijkerwijs behoorden te voorzien jegens de vennootschap hoofdelijk verbonden voor het tekort dat door de uitkering is ontstaan, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering.
5. Niet verbonden is de directeur die bewijst dat het niet aan hem te wijten is dat de vennootschap de uitkering heeft gedaan en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.
6. Degene die de uitkering ontving terwijl hij wist of redelijkerwijs behoorde te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zou kunnen voortbestaan met het betalen van haar opeisbare schulden, is gehouden tot vergoeding van het tekort dat door de uitkering is ontstaan, ieder voor ten hoogste het bedrag of de waarde van de door hem ontvangen uitkering, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering.
7. Indien de directeuren de vordering uit hoofde van lid 4 hebben voldaan, geschiedt de in lid 6 bedoelde vergoeding aan de directeuren, naar evenredigheid van het gedeelte dat door ieder van de directeuren is voldaan.
8. Ten aanzien van een schuld uit hoofde van lid 4 of lid 6 is de schuldenaar niet bevoegd tot verrekening.
9. Bij de berekening van het bedrag, dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt slechts het nominale bedrag in aanmerking.
10. De vennootschap ontleent aan aandelen die zij in haar kapitaal houdt geen recht op enige uitkering. Zodanig recht kan evenmin worden ontleend aan aandelen waarvoor certificaten zijn toegekend welke de vennootschap houdt tenzij op de certificaten een recht van vruchtgebruik of een pandrecht rust. Bij de berekening van iedere uitkering tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt niet mee tenzij deze aandelen of de certificaten daarvan belast zijn met een vruchtgebruik of pandrecht ten behoeve van een ander dan de vennootschap.
11. Leden 4 en 6 zijn niet van toepassing op uitkeringen in de vorm van aandelen in het kapitaal van de vennootschap of bijschrijvingen op niet volgestorte aandelen.

De statutaire bepaling omtrent dividend volgens artikel 37 luidt als volgt:

1. Dividenden worden veertien dagen na vaststelling ter beschikking gesteld, tenzij de algemene vergadering op voorstel van de directie anders besluit.
2. Dividenden welke vijf jaren na ter beschikkingstelling niet zijn opgeëist, vervallen aan de vennootschap.

4.2 CONTROLEVERKLARING

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van commissarissen en aandeelhouders van Circulus B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Circulus B.V. te Apeldoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Circulus B.V. per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Circulus B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspecteert op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de uitkomsten daarvan.

Het risico dat de directie maatregelen van interne beheersing doorbreekt

De directie bevindt zich in een positie om fraude te kunnen (laten) plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te (laten) manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door de directie bij:

- niet-routinematige journaalposten en journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- schattingen en schattingsprocessen; en
- significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Wij hebben onder andere het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving inclusief de IT-omgeving beoordeeld. Het risico dat door of namens de directie fraude wordt gepleegd hebben wij met name gerelateerd aan de voorzieningen, zoals hieronder nader toegelicht.

Het risico van frauduleuze financiële verslaggeving, ten gevolge van een te hoog verantwoorde voorziening

De directie is in staat om de voorzieningen onnauwkeurig te verantwoorden, doordat zij betrokken is bij het schattingsproces van deze post.

Bij de planning en uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij naast de standaard werkzaamheden onder andere:

- de geschiktheid van de toegepaste verantwoordingsmethode voor voorzieningen beoordeeld;
- de opzet en het bestaan van de maatregelen van interne beheersing van het proces rond het vormen van voorzieningen geëvalueerd;
- door middel van een analyse de wijze waarop de boekingen in de verschillende voorzieningen tot stand komen en naar aanleiding hiervan hebben wij detailcontroles uitgevoerd op de bijzonderheden die wij hebben geconstateerd om vast te stellen dat deze boekingen zijn gebaseerd op juiste grondslagen;
- aandacht besteed aan mogelijke tendenties in de prognoses en inschattingen van de directie ten aanzien van toekomstige verwachtingen vanuit de aandeelhouders, maar ook met betrekking tot de ontwikkelingen in voorzieningen tot aan afgifte controleverklaring.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie.

Het risico op ongeautoriseerde uitgaande betalingen inclusief betalingen aan personeel

Wij hebben significante aandacht besteed aan het frauderisico dat een medewerker misbruik maakt van toegekende betalingsbevoegdheden.

Bij de planning en uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij onder andere:

- een download ontvangen van de banktransacties, verschillende analyses verricht op basis van dit bestand en naar aanleiding hiervan hebben wij detailcontroles uitgevoerd op de bijzonderheden die zijn geconstateerd om vast te stellen dat de betalingen naar het juiste bankrekening zijn overgemaakt;
- een analyse uitgevoerd op de overige bedrijfskosten en de overlopende balansposities, waarbij relevante afwijkingen ten opzichte van onze verwachting nader (in detail) zijn geverifieerd en hierbij vastgesteld dat de tegenprestaties geleverd zijn.

Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voor frauduleuze betalingen naar voren gekomen.

Controleaanpak continuïteit

De directie heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de directie te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben door het bespreken van de werkelijke cijfers over de periode tussen 31 december 2023 en de datum van opmaken van de jaarrekening en andere relevante ontwikkelingen in de markt;

- nagaan of de directie gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's);
- bespreken van de begrote operationele resultaten voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekeningrekening rekening houdend met ontwikkelingen in de branche en onze kennis uit de controle;
- bespreken of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten;
- inwinnen van inlichtingen bij de directie bestuur over haar kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de directie over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, die bestaat uit:

- het bestuursverslag
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 6 mei 2024
De Jong & Laan Controle B.V.

Origineel getekend door: drs. D. Bangma RA